

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

SAMK

Vastuullisuusraportti

2024

SISÄLLYS

1	ESIPUHE	3
2	VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN	5
2.1	Hallinto ja johtaminen	7
2.2	Strategia ja arvoketju	10
2.3	SAMKin vastuullisuustyö ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet	12
2.4	Sidosryhmäyhteistyö	15
2.5	Olennaisuusarviointi	18
2.6	Olennaiset riskit ja mahdollisuudet	18
3	YMPÄRISTÖVASTUU JA HIILIJALANJÄLKI	19
3.1	Toimet ja resurssit	20
3.2	Toimintaperiaatteiden ja toimien vaikuttavuuden seuranta	23
3.3	Prosessi ympäristövaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi	24
3.4	Luontovaikutukset ja niiden arviointi	28
3.5	Fyysisten ja siirtymäriskien sekä ympäristöön liittyvien mahdollisuuksien ennakoitavat taloudelliset vaikutukset	29
4	SOSIAALINEN VASTUU	30
4.1	Toimet ja resurssit	31
4.2	Työntekijät ja sosiaalinen vastuu	33
4.3	Opiskelijat ja sosiaalinen vastuu	35
4.3.1	Opintojen ohjaus	36
4.3.2	Opiskelun saavutettavuus	38
4.4	SAMKin kehittämissryhmät	39
4.5	Opiskelijoiden ja henkilöstön vaikuttamismahdollisuudet ja muutoksenhakumahdollisuudet	40
4.6	Yhteistyö ja yhteiskunta	41
5	KOULUTUKSEN KÄDENJÄLKI	42
5.1	Resurssit, toimet ja mittarit	45
5.2	Vaikutukset ja yhteydenpito sidosryhmiin	47
6	TUTKIMUSTOIMINNAN KÄDENJÄLKI	48
6.1	Tavoitteet, toimet ja mittarit	51
6.2	Tutkimustoiminnan sisäisten kestävyysmittareiden arviointi ja riskienhallinta	53
6.3	Vaikutukset ja yhteydenpito sidosryhmiin	54
7	LOPUKSI	55

1 Esipuhe

Vastuullisuus ja kestävä kehitys on keskeinen osa Satakunnan ammatti-
korkeakoulun toimintaa ja arvoja. Ensimmäinen kestävän kehityksen toimen-
pideohjelma on laadittu jo vuonna 2012. Useiden vuosien ajan kestävän kehi-
tyksen ja vastuullisuuden kysymyksiä ja tekoja on pohdittu ja toteutettu run-
saasti. Toimintamme on muuttunut tavoitteellisemmaksi ja säännönmukai-
semaksi viimeisten vuosien aikana. Vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat
strategiamme keskiössä. Kaikkea toimintaamme ohjaavat YK:n kestävän
kehityksen tavoitteet, jotka auttavat meitä rakentamaan parempaa tulevaisuutta.

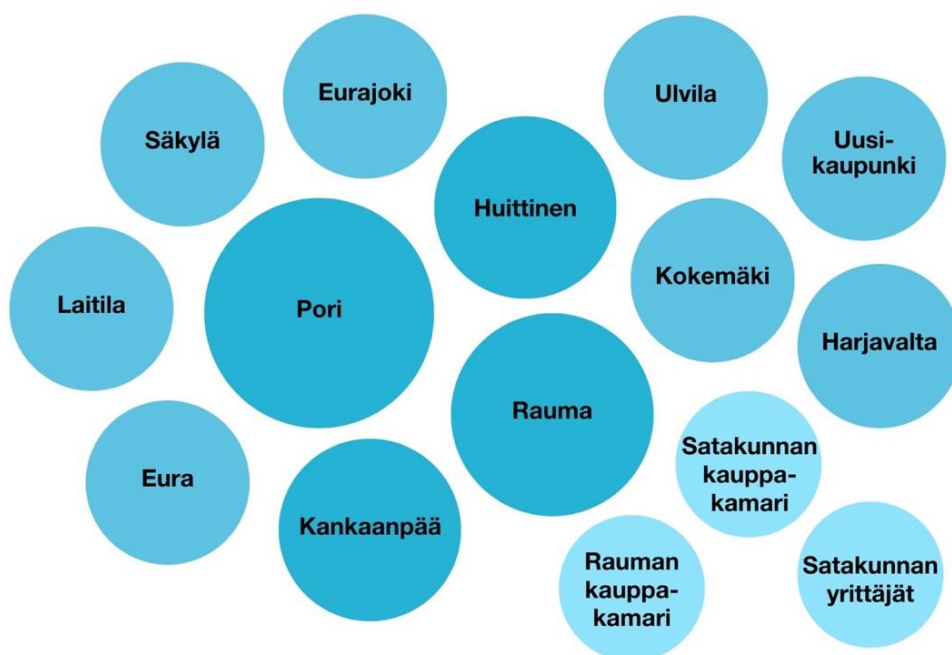
Nopeasti muuttuva toimintaympäristö korostaa entisestään kestävän kehityk-
sen ja vastuullisen päätöksenteon merkitystä. Tällä raportilla haluamme
osoittaa sitoutumisemme kestävän tulevaisuuden rakentamiseen yhdessä
opiskelijoidemme, henkilöstömme, yhteistyökumppaneidemme ja muiden si-
dosryhmiemme kanssa. Sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen vastuu ovat
toimintamme kulmakiviä, jotka kietoutuvat osaksi päivittäistä työtämme koulu-
tuksen, tutkimuksen ja aluekehityksen edistämiseksi.

Vuonna 2024 saavutimme merkittäviä edistysaskeleita monilla osa-alueilla.
Esimerkkeinä tästä ovat yhdenvertaisuuden edistäminen, työelämäyhteyk-
sien kehittäminen ja henkilöstölle laadittu perehdytyspaketti vastuullisuudes-
ta. Pidimme niin ikään tärkeänä tehdä vastuullisuudesta ja kestävyyydestä en-
tistä näkyvämpää, tuoda sitä konkreettisemmin esiin korkeakouluyhteisös-
sämme sekä vahvistaa näihin teemoihin liittyvää osaamistamme.

Tämä raportti kuvaa vuoden 2024 vastuullisuustyötämme ja esittelee edisty-
misemme suhteessa sitoumuksiimme. Raportin sisältö ja rakenne pohjaavat
ammattikorkeakoulujen yhdessä kehittämään vastuullisuusraportointimalliin,
joka ottaa soveltuvien osien huomioon EU:n kestävyysraportointidirektiivin peri-
aatteita sekä huomioi ammattikorkeakoulujen liiketoimintamallin erityisluon-
teet ja niiden lakisääteiset tehtävät. Vaikka ammattikorkeakouluja ei ole

2 Vastuullisuuden johtaminen

Tämä raportti on laadittu ammattikorkeakoulujen yhteisen raportointimallin mukaisesti, jonka taustalla on CSRD-direktiivin (Corporate Sustainability Reporting Directive) mukainen viitekehys. Kyseessä on koeraportti, jonka viitekehys vastaa monilta osin VSME-rakennetta (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs). Raportissa käytetty termi *jalanjälki* viittaa toiminnan suoriin ympäristövaikutuksiin. Termillä *kädenjälki* viitataan koulutuksen ja tutkimustoiminnan kautta syntyviin, kestävyttä edistäviin vaikutuksiin.

Kuva 1. Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy:n omistajat.

Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy:n omistajia ovat alueen kaupungit ja kunnat: Pori, Rauma, Kankaanpää, Huittinen, Eurajoki, Eura, Harjavalta, Kokemäki, Laitila, Säkylä, Ulvila ja Uusikaupunki sekä Rauman kauppakamari, Satakunnan kauppakamari ja Satakunnan Yrittäjät. Vastuullisuusraportti ei kuitenkaan liity tai ole osana yhdenkään omistajatahon vastuullisuusraportointia. Raportoinnin kohteena on ammattikorkeakoulun neljä kampusta ja se kattaa opetuksen ja tutkimustoiminnan sekä hallinnon. Raportoinnin ulkopuolelle jäävät alihankintaketjujen vastuullisuus ja hiilijalanjälki. Vastuullisuusraportti toteutetaan itsenäisenä raporttina. Raportoinnin sisältöä ei ole

varmennettu ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta, vaan raportoinnin oikeellisuus varmistetaan sisäisellä laadun- ja riskienhallinnalla. Raportoinnin tulokset julkaistaan erikseen ammattikorkeakoulun verkkosivustolla.

Aiemmalla raportointikaudella laadittuihin hiilijalanjälkilaskelmiin on tehty tarkennuksia, esimerkiksi hankintojen hiilijalanjäljen osalta, minkä vuoksi päästömääriä ei voi suoraan verrata edellisvuoden lukuihin. Toiminnan raportointiin liittyvissä tiedonkeruujärjestelmissä ei ole tapahtunut muutoksia edelliseen raportointikauteen verrattuna. Koska ammattikorkeakoulun vastuullisuusraportti on muilta osin ensimmäinen laatuaan, muiden indikaattorien osalta ei ole vielä ilmennyt muutoksia, jotka vaikuttaisivat tulosten seurantaan tai laskentaan.

Hiilijalanjälkilaskennassa käytettäviä päästökertoimia tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan. Raportin rakenne noudattaa ESG-raportoinnin periaatteita, ja siihen on lisäksi sisällytetty koulutuksen sekä tutkimustoiminnan kädenjälkeä vahvistavat mittarit. Raportointimalli on laadittu yhteistyössä suomalaisten ammattikorkeakoulujen kanssa, ja sen sisältöä tarkistetaan ja päivitetään tarpeen mukaan vuosittain.

Raportin tiedot perustuvat ammattikorkeakoulun omiin tiedonkeruujärjestelmiin, kuten kiinteistöjen hiilijalanjälkilaskentaan sekä järjestelmiin, joita ovat esimerkiksi matkalaskuohjelma *M2*, opiskelijahallintajärjestelmä *Peppi* sekä hankehallintajärjestelmä *Reportronic*. Osa tiedoista on koottu SAMKin muusta dokumentaatiosta. Tiedonkeruuprosessiin on osallistunut laajasti ammattikorkeakoulun henkilöstöä, opiskelijoita ja keskeisiä yhteistyökumppaneita. Hiilijalanjäljen laskennassa hyödynnetään Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n hiilijalanjälkilaskuria, jolla tuotetaan raportissa esitetyt päästökategoriat Scope 1 (oman kulutuksen päästöt) ja Scope 2 (energiankulutuksen päästöt) sekä ammattikorkeakoulutoiminnan kannalta keskeisimmät Scope 3 (arvoketjupäästöt).

Raportin tulokset on käyty läpi kestävä kehitys ja vastuullisuus -kehitysryhmässä sekä esitelty johtoryhmälle ennen niiden julkaisemista. Vastuullisuusraportti pohjautuu ESG-luokitteluun (Environmental, Social, Governance) ja

EU:n kestävyysraportointistandardeihin. Yhtenäisen raportointimallin tarkoituksena on tuottaa vertailukelpoisia tietoja korkeakoulujen välillä ja tukea vertaisoppimista.

Kuva 2. ESG-luokittelu.

2.1 Hallinto ja johtaminen

Ammattikorkeakoulun organisoinnista ja johtamisesta sekä toimielinten ja johtajien vastuista, tehtävistä ja päätösvallasta määrätään johtosäännöllä. Lisäksi johdon vastuista täsmennetään toimintasäännöllä. Ammattikorkeakoulun toiminnan kehittämisestä ja suunnittelusta vastaavat hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi johtoryhmä, opetuksen johtoryhmä, tutkimuksen johtoryhmä sekä muut korkeakoulun toiminnan kannalta tarpeelliset tiimit ja työryhmät.

Johtoryhmän tehtävänä on valmistella ammattikorkeakoulun strategia, strategiset ja toiminnalliset tavoitteet, talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä tulostavoitteet hallituksen päätettäväksi. Myös ammattikorkeakoulun toimintaan liittyvät keskeiset sisäiset toimintaperiaatteet käsitellään ja hyväksytään johtoryhmän kokouksessa. Johtoryhmä päättää yhtiön muiden monijäsenisten toimielinten asettamisesta ja kokoonpanosta, ellei lainsäädännössä tai johtosäännössä toisin määrätä. Lisäksi johtoryhmän tehtävänä on johtaa strategisten kehittämishankkeiden etenemistä sekä varmistaa toiminnan kehittyminen myös sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella.

Ammattikorkeakoulussa toimii johtoryhmän asettama kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kehittämisryhmä, joka ohjaa ja linjaa kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyviä kehittämistoimia ja tavoitteita sekä valmistelee kestävyysseikkoihin liittyviä toimintaperiaatteita. Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kehittämisryhmä myös valvoo kehittämistoimenpiteiden

onnistumista sekä vastuullisuusraportointia. Kehittämisyhmässä on jäseniä mahdollisimman kattavasti eri toiminta-alueilta. Kehittämisyhmässä on mukana myös opiskelijaedustaja sekä ylimmän johdon edustajia. Kestävä kehitys ja vastuullisuus -kehittämisyhmä on tavannut kuukausittain kesäkuukausia lukuun ottamatta. Vastuullisuusviestintää sisäisissä ja ulkoisissa kanavissa koordinoi kehittämisyhmän puheenjohtaja yhdessä viestintäpalveluiden kanssa.

Kestävä kehitys ja vastuullisuus -kehittämisyhmässä valmisteltujen toimintaperiaatteiden hyväksyminen sekä ammattikorkeakoulun sitoutumisesta erilaisiin kestävyysaloitteisiin päättäminen kuuluu johtoryhmälle. Kehittämisyhmän puheenjohtaja, vastuullisuusvastaava, esittelee ammattikorkeakoulussa tehtävää vastuullisuustyötä, valmisteltuja toimintaperiaatteita sekä kestävyysaloitteita johtoryhmän kokouksessa. Vastuullisuusvastaava osallistuu johtoryhmän kokouksiin aina tarvittaessa esiteltävän asian mukaan sekä osallistuu kutsusta myös hallituksen kokouksiin. Lähtökohtaisesti rehtori esittelee ammattikorkeakoulun kestävyystoimia hallitukselle. Opetuksen johtoryhmässä käsitellään koulutuksen kestävyiden ja eettisyyden kehittämiseen liittyvät päätökset vastuullisuusvastaavan esittelemänä. Tutkimustoiminnan kehittämiseen liittyvät päätökset käsitellään tutkimuksen johtoryhmässä. Sosiaalisen vastuun aloitteita ja toimintaperiaatteita viedään tarvittaessa lausuntokierrokselle myös työsuojelutoimikuntaan tai yhteistoiminnan neuvottelukuntaan.

Johtoryhmä seuraa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ohjausta sekä valmistelee OKM:n ja ammattikorkeakoulun hallituksen ohjauksen alaisena ammattikorkeakoulun ja OKM:n välisen sopimuksen sekä nelivuotisen sopimuskauden aikana tehtäviä tarkennettavia toimenpiteitä. OKM:n sopimuksessa kaudella 2025–2028 on korkeakoulujen yhteisenä kestävyystavoitteena muun muassa edistää yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemista, kestävä kehitystä ja kaksoissiirtymää sekä panostaa työ- ja opiskeluhuvinvointiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. SAMKin omina tavoitteina OKM:n sopimuksessa on lisäksi hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä sekä toimiminen taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväällä ja vastuullisella tavalla. Koulutuksessa panostetaan opiskelijarekrytointiin,

opintojen sujuvaan etenemiseen ja tarvelähtöiseen jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittämiseen, kansainvälisten opiskelijoiden integroituminen Satakuntaan sekä henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Tutkimustoiminnassa tavoitteena on vahvistaa strategisia kumppanuuksia ja Länsirannikko-yhteistyötä sekä vahvistaa tutkijoiden väylää eurooppalaiseen yhteistyöhön.

Kehittämisen painopisteet

Koulutus	Tutkimus
• Opiskelijarekrytointi • Opintojen sujuvuus • Jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittäminen • Kansainvälisten opiskelijoiden integroituminen Satakuntaan • Työhyvinvoinnin edistäminen	• Strategiset kumppanuudet • Länsirannikko-yhteistyö • Tutkijoiden väylä eurooppalaiseen yhteistyöhön

Olemme määritelleet koulutuksen kehittämisen tärkeimmät painopisteet sekä tutkimustoiminnan keskeisimmät tavoitteet.

Kuva 3. Koulutuksen kehittämisen painopisteet.

Ammattikorkeakoululla on koko henkilöstön tulospalkkiojärjestelmä, joka perustuu taloudellisiin ja toiminnallisiin tuloksiin. Tulospalkkiojärjestelmä tukee vastuullisuutta palkitsemalla tuloksista, jotka tukevat pitkän aikavälin toimintaedellytyksiä. Ammattikorkeakoulun henkilöstön jäsenet voivat osallistua aloitetoimintaan, joka tarjoaa mahdollisuuden esittää ideoita, ehdotuksia ja ratkaisuja työhön liittyviin ongelma-kohtiin. Aloite ratkaisee jonkin haasteen, joka ei kuulu henkilön omaan työkuvaan ja sen tulee sisältää konkreettinen ratkaisuehdotus ja kuvaus ehdotuksen toteuttamisesta. Vuosittain hyväksytyjen aloitteiden joukosta valitaan palkittava aloite. Vastuullisuutta tai kestävyyttä ei ole erikseen huomioitu palkittavissa aloitteissa.

SAMKilla ei ole erillistä due diligence -prosessia. Vastuullisuusraportoinnin tuloksia ei ole erikseen varmennettu, mutta raportoinnissa käytetyt tietolähteet on mainittu soveltuvin osin aina raportoinnin yhteydessä. Raportin on koostanut vastuullisuudesta vastaava henkilö hyödyntäen tarvittavia yksiköitä

ja asiantuntijoita. Tarvittavia tietoja on kysytty eri asiantuntijoita ja yksiköiltä raportissa edellytettyjen tietopisteiden pohjalta ja näistä on koostettu yhtenäinen tekstikokonaisuus. Datat keruun ja analyysin aikana on tunnistettu mahdolliset aukot tiedoissa ja tehty lisäselvityksiä tarpeen mukaan. Raportointiin tarvittavat tietopyynnöt on tehty kevään 2025 aikana.

Vastuullisuusraportoinnin tuloksia ja sisältöä on käsitelty kestävä kehitys ja vastuullisuus -kehitysryhmässä. Raportoinnin tulokset on esitelty johtoryhmälle, joka hyväksyy vastuullisuusraportin. Laadun varmistamiseksi osana vastuullisuusraporttia raportoidaan mittareiden mittausepävarmuudet ja mahdolliset muutokset aiempiin raportointikausiin verrattuna. Keskeiset sidosryhmät otetaan mukaan raportointiprosessiin ja raportoinnin tulokset esitellään eri sidosryhmille. Sidosryhmien palaute huomioidaan raportin kehittämisessä.

Edistymisen arvioimiseksi käytämme systemaattisia seurantamenetelmiä, kuten itsearviointia sekä sisäisiä ja ulkoisia arviointoja, ja raportoimme kestävästä kehityksestä ja vastuullisuudesta osana laatu järjestelmää ja johtamisen vuosikelloa.

Ammattikorkeakoulun vastuullisuusviestinnällä on mahdollisuus vahvistaa oppilaitoksen houkuttelevuutta kouluttajana ja yhteistyökumppanina. Kestävyyssaiheiden korostaminen viestinnässä voi lisätä kiinnostusta ja tuoda kilpailuetua opiskelijoiden ja yhteistyöorganisaatioiden keskuudessa. Toisaalta, jos korkeakoulu ei pysty vastaamaan kestävyys haasteisiin riittävän tehokkaasti ja ajallaan, on riskinä mainehaitta ja luottamuksen heikentyminen. Tämän vuoksi vastuullisuusviestinnän suunnitelmallinen koordinointi ja johdonmukainen kestävyystoimien viestiminen ovat keskeisessä roolissa organisaation julkisuuskuvan ylläpitämisessä ja vahvistamisessa.

2.2 Strategia ja arvoketju

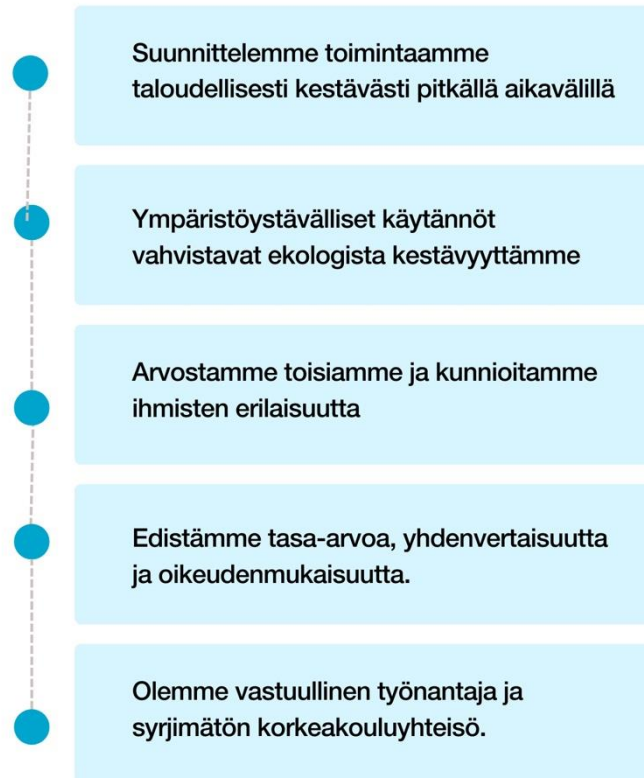
Ammattikorkeakoulun liiketoimintamalli perustuu työelämän ja yhteiskunnan osaamisen ja kehittämisen tarpeisiin. Se perustuu myös yhdistelmään, jossa toimitaan sekä osittain valtion säätelemillä markkinoilla että täysin avoimilla ja kilpailluilla markkinoilla. Tulot perustuvat tuloksiin (output/performance), jotka

rahoitetaan valtion, ulkoisesti rahoitetun tutkimustoiminnan ja myydyn koulutuksen kautta. Ammattikorkeakoulu on voittoa tavoittelematon ammattikorkeakouluosakeyhtiö, ja mahdollinen voitto tulee käyttää ainoastaan korkeakoulun toimintaan.

Strategiamme mukaan olemme yhteistä tulevaisuutta ja hallittua kasvua rakentava aktiivinen yhteisö. Vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat *Meidän SAMK* -strategian keskeisiä osia. Työelämälähtöinen koulutuksemme mahdollistaa sen, että jokainen opiskelijamme valmistuu ja työllistyy. Korkeakoulumme menestyksen ytimessä ovat yhteisöllisyys, vastuullisuus ja ennakkoluulottomuus. Nämä arvot näkyvät päivittäisessä tekemisessämme ja luovat perustan inhimilliselle, kestäväälle ja uudistumiskykyiselle toimintakulttuurille.

Toimimme arvojemme mukaan taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväällä ja vastuullisella tavalla. Suunnittelemme toimintaamme siten, että se on taloudellisesti kestävää pitkällä aikavälillä. Ympäristöystävälliset käytännöt vahvistavat ekologista kestävyttämme. Arvostamme toisiamme ja kunnioitamme ihmisten erilaisuutta. Edistämme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Olemme vastuullinen työnantaja ja syrjimätön korkeakouluyhteisö. Jokainen korkeakouluyhteisömme jäsen kantaa vastuun yhteisön menestyksestä.

Mitä vastuullisuus merkitsee meille?

Kuva 4. Mitä vastuullisuus merkitsee meille?

Tuloksellisen toiminnan perustana ovat onnistunut opiskelijarekrytointi, opintojen sujuva eteneminen ja määräajassa valmistuminen sekä kattava, tarvelähtöinen jatkuvan oppimisen tarjonta. Tuloksellista toimintaa vahvistavat kasvava ja vaikuttava kansainvälinen koulutus ja tutkimus. Tilinpäätöksen (sijoitusten arvonmuutoksilla oikaistu) tulos on joka vuosi positiivinen. Tuloksellinen toiminta ja sijoitustoiminnan tuotot mahdollistavat toiminnan jatkuvan kehittämisen.

2.3 SAMKin vastuullisuustyö ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Satakunnan ammattikorkeakoulun vastuullisuustyö pohjautuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Sisäisen olennaisuusarvioinnin perusteella näistä merkittävimmät kestävän kehityksen tavoitteet SAMKin toiminnan kannalta ovat seuraavat: terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, hyvän koulutuksen

takaaminen, ihmisarvoisen työn ja talouskasvun edistäminen, eriarvoisuuden vähentäminen, kestävän teollisuuden ja innovaatioiden edistäminen ja kestävien infrastruktuurien rakentaminen sekä kestävien kaupunkien ja yhteisöjen takaaminen. Pyrimme kuitenkin tukemaan toiminnassamme kaikkia 17:ää kestävän kehityksen tavoitetta.

Vastuullisuusohjelmamme mukaisesti edistämme kestävää kehitystä neljällä eri kärjellä: 1) korkeakouluyhteisömme on vastuullinen ja edistää kestävää kehitystä, 2) koulutamme osaajia, jotka edistävät kestävää kehitystä, 3) tutkimustoimintamme tuottaa ratkaisuja kestävyysaasteisiin ja 4) hiilineutraali korkeakoulu vuoteen 2030 mennessä.

Korkeakouluyhteisömme on vastuullinen ja edistää kestävää kehitystä.

Olemme taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti vastuullinen työnantaja. Toimintamme on vastuullista ja läpinäkyvää. Henkilöstömme tuntee omaan työhönsä liittyvät ja sitä ohjaavat keskeiset kestävän kehityksen linjaukset. Seuraamme kestävän kehityksen ja vastuullisuuden tilaa vuosittain.

Kehitämme jatkuvasti koko korkeakouluyhteisön kestävän kehityksen ja vastuullisuuden osaamista. Perehdytyksemme sisältää kestävän kehityksen aihealueen. Kehitämme toimintaamme avoimesti yhdessä henkilöstön, opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa. Edellytämme sidosryhmiltämme ympäristö- ja yhteiskuntavastuuta. Edistämme yhteisömme saavutettavuutta ja esteettömyyttä, jotta jokaisella olisi mahdollisimman hyvät mahdollisuudet osallistua yhteisön toimintaan.

Koulutamme osaajia, jotka edistävät kestäväää kehitystä. Tutkintoon joh-tava koulutuksemme tuottaa osaajia, jotka osaavat edistää kestäväää kehi-tystä työelämässä ja yhteiskunnassa. Tarjoamme jatkuvan oppimisen koulu-tuksia, jotka edistävät kestävyysmuutoksen toteutumista kaikilla yhteiskun-nan osa-alueilla ja tasoilla. Edistämme korkeakoulutuksen saavutettavuutta, jotta jokainen voi tavoitella koulutusta ja osaamista perhetaustasta, sukupuo-lesta, kielestä, etnisestä taustasta, kansallisuudesta, toimintarajoitteesta, asuinpaikasta tai muusta yksilöstä riippumattomasta tekijästä riippumatta.

Tutkimustoimintamme tuottaa ratkaisuja kestävyysshaasteisiin. Tuotamme opiskelijoita osallistaen tutkimustoiminnallamme ratkaisuja kestävyysshaastei-siin ja edistämme kestäväää kehitystä yhteistyössä korkeakouluyhteisön, elin-keinoelämän ja julkisen sektorin kanssa. Hyödynnämme yhdessä kehitettyä kriteeristöä tutkimustoiminnan kestävyiden ja vastuullisuuden kehittämiseksi. Kehitämme toimintaamme niin, että meidät tunnetaan vetovoimaisina kumppa-neina ja työnantajina myös ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudel-lisesti kestävään ja vastuullisen tutkimustoiminnan ansiosta.

Olemme hiilineutraali korkeakoulu vuoteen 2030 mennessä. Toteutamme hiilijalanjälkilaskennan vuosittain yhteisesti kehitetyn laskentamallin mukaisesti ja seuraamme hiilijalanjäljen kehittymistä. Sitoudumme laskentaperusteiden kehittämiseen ja käyttämiseen yhteismitallisuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi. Toteutamme yhdessä suunniteltuja toimenpiteitä hiilijalanjälkemme ja päästöjemme pienentämiseksi.

2.4 Sidosryhmäyhteistyö

Ammattikorkeakoulujen ohjaus perustuu vahvaan yhteistyöhön opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) kanssa. OKM:n strategiset linjaukset ohjaavat ammattikorkeakoulujen toimintaa kansallisella tasolla, kun taas Karvin toteuttamat arvioinnit tarjoavat tietoa koulutuksen ja toiminnan laadun kehittämiseksi. Arviointien tulokset auttavat määrittämään korkeakoulukohtaisia kehityskohteita ja mahdollistavat eri ammattikorkeakoulujen välisen vertailukehittämisen.

Ammattikorkeakoulut hyödyntävät Arenen viitekehyksiä ja materiaaleja integroitaessa kestävyysajattelua opetukseen ja tutkimustyöhön. Näistä tärkeimpinä mainittakoon Arenen geneeriset kompetenssit ja vastuullisen tutkimustoiminnan kestävyyskriteerit. Arenen kestävä kehityksen työryhmä alaryhmineen ohjaa osaltaan myös yhteistä vastuullisuustyötä. Yhteiset työryhmät ja viitekehykset luovat pohjan ammattikorkeakoulujen väliselle yhteistyölle, mikä tukee koulutuksen saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja pitkäjänteistä kehitystyötä. Näin varmistetaan, että koulutuksen laatu ja työelämäyhteistyö vastaavat niin paikallisiin kuin kansallisiin tarpeisiin, samalla kun edistetään kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista.

Keskeisimmät sidosryhmät koostuvat koulutuspolitiikan vaikuttajista, omistajatahoista, korkeakoulukumppaneista sekä kansallisista ja kansainvälisistä työelämäkumppaneista. Lisäksi ammattikorkeakoulun sidosryhmäyhteistyö perustuu muun muassa lainsäädäntöön, sopimussuhteisiin, omistajuuteen, opiskelija- ja asiakassuhteisiin. Sidosryhmien näkemykset ja odotukset otetaan huomioon strategisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Kuva 5. SAMKin keskeiset sidosryhmät.

Hallinto-, johto- ja valvontaelimille raportoidaan säännöllisesti vuorovaikutuksen tuloksista, kuten sidosryhmien ilmaisemista eduista ja näkemyksistä. Näiden näkemysten perusteella voidaan esimerkiksi mukauttaa koulutustarjontaa, vahvistaa työelämäyhteistyötä tai kehittää uusia palvelumalleja vastaamaan yhteiskunnallisiin tarpeisiin. Sidosryhmäyhteistyön tarkoituksena on varmistaa, että toiminta ja päätökset tukevat korkeakoulun strategisia tavoitteita mutta myös edistävät laajempaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Ammattikorkeakoulut ovat tärkeitä tutkimuksen aluekehittäjiä jo ammattikorkeakoululain (932/2014) velvoittamina. Yhteys maakunnallisiin, alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin sidosryhmiin on olennainen osa ammattikorkeakoulujen tutkimustoimintaa ja sen vaikuttavuutta. Yhteys työelämään ja yrityksiin on tiivis, ja siksi liike-elämän toimijat ovat tärkeitä sidosryhmiä kaikille ammattikorkeakouluille. Yhdessä muiden korkeakoulujen ja julkistojen kanssa ammattikorkeakoulut edistävät kestävä ja vastuullista aluekehitystä ja ylläpitävät tiiviitä monialaisia verkostoja.

Sidosryhmätyö on käytännössä osa kaikkea ammattikorkeakoulun toimintaa. Tutkimustoiminnassa sidosryhmät ovat hankkeiden kohderyhmiä, osatoteuttajia, hyödynsääjia (suoraan tai välillisesti) tai rahoittajia. Ammattikorkeakoulun tutkimuskeskukset, opetus- ja tutkimuspäälliköt, kumppanuuspäällikkö sekä tutkimuksen vararehtori tekevät yhteistyötä sidosryhmien kanssa suoraan koko projektin elinkaaren ajan. Ammattikorkeakoulun sidosryhmät, rahoittajat ja omistajat vaativat myös tutkimustoiminnalta vastuullisuutta sekä eri tasoihin kestävyystavoitteisiin vastaamista. Ammattikorkeakoulu on osa laajempaa kunnallista ja maakunnallista julkisten toimijoiden verkostoa, jotka toteuttava tutkimustoiminnan kautta maakuntaohjelmien ja -strategioiden sekä kunnallisten ilmasto-ohjelmien toimenpiteitä ja tavoitteita. Ammattikorkeakoulun strategia ohjaa myös tutkimustyötä ja sen vastuullisuustavoitteet ovat omistajien hyväksymiä. Ammattikorkeakoulun kumppanuussopimukset sekä neuvottelukunnat tuovat osaltaan toiveita ja sisältöjä tutkimustoimintaan. Tänä vuonna hankkeisiin on osallistunut lähes 700 yritystä ja organisaatiota.

Ammattikorkeakoulujen tutkimushanketoiminnan merkittävimmät rahoittajat koostuvat sekä kansallisista että kansainvälisistä tahoista. Kansallisesti merkittäviä rahoittajia ovat ELY-keskukset ja maakuntien liitot, jotka tukevat erityisesti Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) kautta toteutettavia hankkeita. Rahoittajayhteistyön keskiön muodostavat erilaiset hankekohtaiset ohjausryhmät sekä muut sidosryhmätapaamiset.

Kansainvälisesti tärkeimpiä sidosryhmiä ovat korkeakoulukumppaneiden ohella erilaiset rahoitusta tarjoavat ohjelmat, jotka edistävät rajat ylittävää yhteistyötä (*Interreg*) tai liikkuvuutta (*Erasmus+-ohjelma*). Näiden ohjelmien kautta ammattikorkeakoulut pääsevät liittymään kansainvälisiin verkostoihin, vahvistavat osaamisen vaihtoa ja kehittävät uusia toimintamalleja. Yhteistyö näiden rahoittajien suuntaan tapahtuu yhdyshenkilöiden ja ohjausryhmätyöskentelyn kautta.

Alumnit ovat ammattikorkeakouluille strategisesti tärkeä sidosryhmä. Ammattikorkeakoulutuksen tuntevien alumniin hyödyntäminen koulutuksen ja tutkimustoiminnan kehittämisessä on perusteltua ja luontevaa. Alumneilla voi olla erilaisia rooleja koulutuksen sisältöjen tai menetelmien arvioinnissa ja

uudistamisessa, työelämäyhteistyön tiivistämisessä sekä ammattikorkeakoulutoiminnan tunnettuuden lisäämisessä.

2.5 Olennaisuusarviointi

SAMK ei ole tehnyt erillistä olennaisuusarviointia omille sidosryhmilleen. Jatkuva vuoropuhelu eri intressi-, kumppani- ja asiakastahojen kanssa on varmistanut sen, että näiden näkemykset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa pitkälläkin aikajänteellä. Lisäksi SAMKin toiminta pohjautuu toimintaympäristön seuraamiseen ja analysointiin sekä kattavan liiketoimintatiedon hyödyntämiseen. Näitä laadullisia ja määrällisiä tietoja hyödyntämällä toimimme omalla säädellyllä sektorillamme strategiaamme toteuttaen.

Suomen ammattikorkeakouluilla on paljon yhteisiä sidosryhmiä. Ammattikorkeakoulut suunnittelevatkin tulevaisuudessa yhteisesti toteutettua, kansallisille sidosryhmille suunnattua kaksoisolennaisuusanalyysia. Tulevasta yhteisestä analyysista on hyötyä jokaisen ammattikorkeakoulun toiminnalle ja kestävyystyön kehittämiselle. Samoin tämä analyysi hyödyttää koulutuksen valtakunnallista hallinnointia ja tavoiteasetantaa tarjoamalla kattavan kuvan eri korkeakoulujen yhtenäisestä toiminnasta ja jaetuista painopisteistä.

2.6 Olennaiset riskit ja mahdollisuudet

SAMKissa tehdään säännöllisesti riskianalyysit strategiaprosessin perustaksi. Lisäksi riskianalyysijä tehdään systemaattisesti hanketoiminnassa, joka toinen vuosi tutkinto-ohjelmissa ja vuosittain ICT-palveluissa. Tulokset ovat henkilökunnan saatavilla intran laatusivulla. Riskien hallinnassa on ratkaistavaa ulkoisen ja sisäisen toimintaympäristön huomiointi. SAMKin johtamisjärjestelmää ohjaava ISO9001:2018-standardi ohjaa vahvasti systemaattiseen riskienhallintaan. Sertifioitu järjestelmä takaa sen, että riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuus auditoidaan säännöllisesti kansainvälisen sertifiointiyrityksen DNV:n toimesta. Yleisesti riskienhallinnassa korostuvat nykyisin vahvasti kestävä kehitys ja vastuullisuuden periaatteet. Myös ISO9001-standar-

diin on lisätty organisaation vastuu ulkoisten kumppaneidensa riskienhallinnasta ilmastonmuutoksen hillinnässä.

3 Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki

SAMK on asettanut tavoitteita ympäristövastuun toteutumiseen ja määritellyt, miten näiden toimien vaikuttavuutta tarkastellaan. Organisaation ympäristövastuuta ja kestävästä kehitystä ohjaavat periaatteet perustuvat Arenen yhteisiin tavoitteisiin. Näissä korostetaan ilmastotyötä, vastuullista resurssien käyttöä sekä kestävyysosaamisen vahvistamista opetuksessa ja tutkimuksessa. Toimintaperiaatteet ohjaavat koko organisaation toimintaa opetuksesta hankintoihin ja kiinteistönhallintaan.

SAMKin ensisijainen tavoite on olla hiilineutraali kampus vuonna 2030. Tavoite kytkeytyy Arenen asettamiin määrällisiin tavoitteisiin, joissa korostetaan päästöjen vähentämistä ja positiivisen hiilikädenjäljen kasvattamista. Hiilikädenjälkeä voidaan kasvattaa muun muassa opiskelijoiden ympäristövastuuosaamisen, kestävästä kehityksen ja ympäristövastuuseen kytkeytyvän tutkimustoiminnan ja innovoinnin lisäämisellä sekä kasvattamalla johtamisen ja henkilöstön osaamista.

Satakunnan ammattikorkeakoulu on sitoutunut kehittämään toimintaansa hillitkseen ilmastonmuutosta. Toimintaperiaattemme kattavat energia-
tehokkuuden parantamisen, uusiutuvan energian käyttöönoton, vastuulliset hankintakäytännöt, luonnon monimuotoisuuden tukemisen sekä jätteen ja päästöjen hallinnan. Korkeakouluyhteisömme ilmastonmuutokseen liittyvät toimintaperiaatteet ohjaavat vastuullista liiketoimintaa ja resurssien kestävästä

käyttöä. Näihin periaatteisiin kuuluvat muun muassa hiilitiekartan toteuttaminen lyhyen aikavälin tavoitteena, vastuullisuusohjelma, hankintaohjeiden kehittäminen sekä kiertotaloustoimenpiteet.

Tavoitteenamme on pienentää korkeakoulun hiilijalanjälkeä, vähentää ympäristökuormitusta ja edistää ilmastotietoisuutta korkeakoulu yhteisössä. Toimintaperiaatteet koskevat kaikkia ammattikorkeakoulun toimipaikkoja ja sidosryhmiä, kuten opiskelijoita, henkilökuntaa ja yhteistyökumppaneita. Pyrimme minimoimaan toimintamme negatiiviset ympäristövaikutukset ja tukemaan kestävän kehityksen tavoitteita.

3.1 Toimet ja resurssit

SAMKissa on toteutettu ja suunniteltu useita ilmastomuutoksen hillintään ja kestäväan kehitykseen liittyviä toimenpiteitä. Jo aiemmin, korkeakoulun suurimassa kiinteistössä on otettu käyttöön geolämpöjärjestelmä sekä sertifioitusti uusiutuva sähkö. Raportointivuonna kiinteistöissä on keskitytty energiatehokkuustoimenpiteissä LED-valojen käyttöönottoon ja tilatehokkuuden mittaamiseen. LED-valojen käyttöönoton vaikutusta energiansäästöön ei ole pystytty vielä havainnollistamaan ja tilatehokkuuden toimenpiteet realisoituvat tulevinä vuosina.

Olemme lisänneet kiertotalouden mukaisia hankintoja ja käynnistäneet hankintakäytänteiden päivitystyön, jotta kaikilta tavarantoimittajilta voidaan jatkossa edellyttää raportointia vähähiilistä toimintamalleista sekä mahdollisuutta tarjota ympäristövaikutuksiltaan parempaa tuotetta. SAMK toimii vuokrakiinteistöissä, joten tulevien kiinteistöihin liittyvien parannus- ja energiatehokkuustoimien mahdollistaminen vaatii tiivistä yhteistyötä kampuskiinteistöjen omistajien kanssa, jolloin SAMKilla on lähinnä välillinen vaikutus. Kuitenkin omaa toimintaa tarkastelemalla ja toimintaa tehostamalla voidaan saada energiansäästöhyötyjä, mikä puhtaamman energian käyttömahdollisuuksien lisääntyessä onkin tärkeä toimi matkalla kohti yhä vähäpäästöisempää yhteiskuntaa. Kestävän kehityksen teemoja on sisällytetty opetussuunnitelmiin ja tutkimushankkeisiin, jotta korkeakoulu yhteisö voi edistää

ilmastotavoitteita laajemmin. Tästä esimerkkinä toimii yhteistyössä Oraksen kanssa tehty selvitys älyhanojen vaikutuksesta kiinteistöjen vedenkulutukseen ja veden laatuun. Odottavina tuloksina ovat päästöjen ja luonnonvarojen kulutuksen vähentyminen, ympäristötietoisuuden kasvu sekä vastuullisten käytäntöjen vakiinnuttaminen osaksi korkeakoulun toimintaa.

Toimenpiteet vaikuttavat korkeakouluyhteisön sidosryhmiin ja arvoketjun eri vaiheisiin. Sidosryhminä tunnistamme opiskelijat, henkilökunnan, tutkimusyhteisöt, hankintaketjut ja paikallisyhteisöt ja yritykset. Arvoketjun vaiheina ovat resurssien hankinnat ja toimintaympäristön kehittäminen, kuten kestävän energian käyttö ja rakennusten ja ympäristöjen ekotehokkuus, vastuulliset ateriapalvelut sekä opetuksen ja tutkimuksen sisällöt, ympäristövastuulliset hankinnat ja kumppanuudet.

Lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä on käynnissä seuraavanlaisia toimenpiteitä:

- **Lyhyen aikavälin (1–2 vuotta)** tavoitteena on laatia hiilitiekartta, jossa selvitetään oleelliset päästölähteet ja mahdollisuudet vaikuttaa niihin. Pidämme tärkeänä myös energiatehokkuustoimien tunnistamisen kaikkien kampusten osalta ja niiden jatkuvan edistämisen. Lisäksi päivitämme hankintakriteerit siten, että hankinnoissa painotetaan erityisesti vähähiilisyyden raportointia.
- **Keskipitkän aikavälin (3–5 vuotta)** tavoitteina on tunnistettu hiilijalanjäljen jatkuva pienentäminen, kiertotalouden edistäminen ja ponnostaminen luonnon monimuotoisuuden tukemiseen, kuten Scope 1:n ja Scope 2:n osalta hiilineutraalius ja positiivisten luonto- ja ilmastovaikutusten esiin tuominen.
- **Pitkän aikavälin (yli 5 vuotta)** tavoitteet tähtäävät hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä. Päästövähennyksiä tavoitellaan rehellisten hiiliväittämien ja tieteeseen perustuviin vähentämistapojen avulla Scope 3:n osalta. Tavoitteena on myös ilmastomyönteisten innovaatioiden edistäminen.

Kuva 6. Lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vastuullisuustavoitteet.

Satakunnan ammattikorkeakoulussa on vähennetty korkeakouluyhteisön ympäristöhaittoja muun muassa kehittämällä jätteiden lajittelua, tehostamalla resurssien uudelleenkäyttöä sekä pidentämällä kalusteiden ja laitteiden käyttöikää hyödyntämällä korjauspalveluja ja jatkokäyttömahdollisuuksia sekä hankkimalla kierrätettyjä tuotteita. Kestävyysohjelman ja ilmastotoimien toteuttaminen vaatii taloudellisia resursseja, kuten investointeja uusiutuvaan energiaan, energiatehokkuusratkaisuihin ja kestävään infrastruktuuriin. Toteuttaminen vaatii myös henkilöstöresursseja, jotta voidaan tarjota muun muassa koulutuksia henkilökunnalle ja opiskelijoille sekä erillisille asiantuntijatiimeille ympäristöasioiden edistämiseksi. Tämän lisäksi panostetaan yhteistyöhankkeisiin ja pilotointeihin kestävien ratkaisujen kehittämiseksi. Mahdollisuudet toteuttaa kaikki toimenpiteet riippuvat osittain ulkoisista ennakkoehdoista, kuten rahoitustuesta, kumppanuushankkeista ja sääntely-ympäristöstä.

3.2 Toimintaperiaatteiden ja toimien vaikuttavuuden seuranta

Vuonna 2024 Satakunnan ammattikorkeakoulun neljän toimipisteen omiin toimintoihin liittyvä kokonaisenergian kulutus oli 9 249 MWh, josta sähkön osuus oli 3 680 MWh ja lämmityksen osuus 2 529 MWh. Viidennen kampuksen osalta ei ole kerätty tietoa energiankulutuksesta, ja päästöt on laskettu keskiarvokulutuksen mukaisesti. Lämmityksen osalta fossiilisista lähteistä peräisin olevaa energiaa oli 201 MWh ja sähkön osalta noin 147 MWh. Uusiutuvista lähteistä tuotettua sähköä käytettiin kaikissa kampuksissa yhteensä 3 211 MWh. Ydinvoimaan perustuvista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus ammattikorkeakoulussa oli 291 MWh (3 % kokonaisenergian kulutuksesta). Uusiutuvista lähteistä (mukaan lukien itse tuotettu energia) peräisin olevan energian kokonaiskulutus oli 7 968 MWh (86 % kokonaisenergian kulutuksesta), josta itse tuotetun energian kulutuksen osuus oli 3 040 MWh (33 % kokonaisenergian kulutuksesta). Fossiilisista lähteistä peräisin olevan energian osuus oli 348 MWh (4 % kokonaisenergian kulutuksesta). Muista energialähteistä (mm. kierrätyspolttoaineet, teollisuuden hukkalämpö ja lämpöpumput) peräisin olevan energian osuus oli 673 MWh (7 % kokonaisenergian kulutuksesta). Vuonna 2024 ostettua lämmitysenergiaa kului noin 16,8 prosenttia ja sähköä noin 32,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023.

SAMKin kokonaisenergiankulutus vuonna 2024:
uusiutuvan energian osuus oli 92 %, ydinvoiman osuus 5,5 % ja fossiilisten polttoaineiden osuus vain 2,5 %.

Kuva 7. Energianlähteet.

3.3 Prosessi ympäristövaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi

Satakunnan ammattikorkeakoulu raportoi päästöluokkien Scope 1 ja Scope 2 päästöt Arenen hiilijalanjälkilaskurin mukaisesti. Raportointivuonna 2024 Scope 3 -päästötiedot eivät ole vielä kattavasti laskennassa mukana, sillä nykyiset tiedonkeruumenetelmät eivät tue kaikkien merkittävien päästölähteiden tunnistamista ja erittelyä.

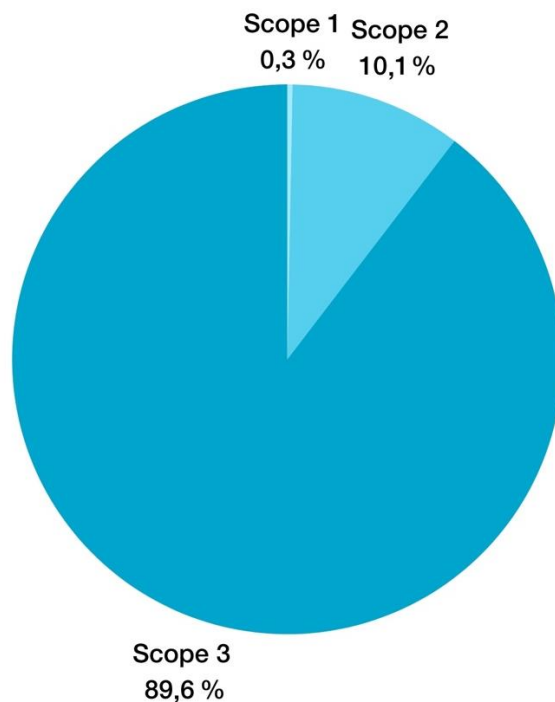
SAMKin vuoden 2024 kokonaishiilijalanjälki oli 1 604 hiilidioksidiekvivalenttonnia (tCO₂e), mikä merkitsee lähes 7 prosentin kasvua edellisestä

vuodesta. Syynä tähän oli erityisesti hankinnoista sekä energiankulutuksesta johtuvien päästöjen kasvu sekä eräiden kategorioiden lähtötietojen tarkentuminen ja päästökertoimien päivitys.

Kokonaishiilijalanjälki jakautui GHG-protokollan (Greenhouse Gas Protocol) mukaisiin päästöluokkiin siten, että organisaation omat, Scope 1 -luokan, päästöt olivat 0,3 prosenttia kokonaispäästöistä. Scope 1 -päästöihin sisällytettiin omien ja liisattujen autojen käyttö, ja yli 90 prosenttia päästöistä aiheutui omien dieselautojen käytöstä. Liisattujen autojen päästöt laskettiin Arenen laskentapohjan mukaisesti Scope 1 -luokkaan, vaikka ne tavallisesti lasketaan osaksi Scope 3 -päästöluokkaa. Tämä on laskentatekninen ratkaisu, jolla liisattujen ajoneuvojen päästöt saadaan mukaan laskentaan, vaikka ne eivät ole organisaation omistamia.

Scope 2 -päästöjen osuus oli 10,1 prosenttia. Tähän luokkaan sisältyy organisaation kuluttama energia. Scope 3 -päästöluokkaan kuuluvien päästöjen osuus vuonna 2024 oli 89,7 prosenttia. Scope 3 -päästöt ovat epäsuoria päästöjä, jotka syntyvät SAMKin arvoketjussa, mutta eivät ole sen suorassa omistuksessa tai hallinnassa. SAMKin osalta päästöihin lasketaan matkustamisen ja hankintojen päästöt sekä kiinteistön päästöt muun muassa vedenkulutuksen ja jätteiden osalta. Lisäksi Scope 3 -kategoriaan sisällytetään sähkön ja lämmön osalta polttoaineketjujen päästöt ja siirtohäviöiden osuus.

Kategorialuokittelun mukaan Scope 2 -päästöluokkaan tulisi sisällyttää vain organisaation itse ostama ja hallinnoima energia. Näin ollen osa kampusten lämmitysenergiankulutuksesta tulisi lukea Scope 3 -päästöihin, sillä SAMK toimii vuokrakiinteistössä eikä voi suoraan vaikuttaa lämmitysenergian kulutukseen tai sen aiheuttamiin päästöihin. Vaikuttaminen on mahdollista vain välillisesti esimerkiksi vuokrasopimusten tai yhteistyön kautta. Laskentateknisesti energiankulutuksen päästöt lasketaan kokonaisuudessaan Scope 2 -luokassa.

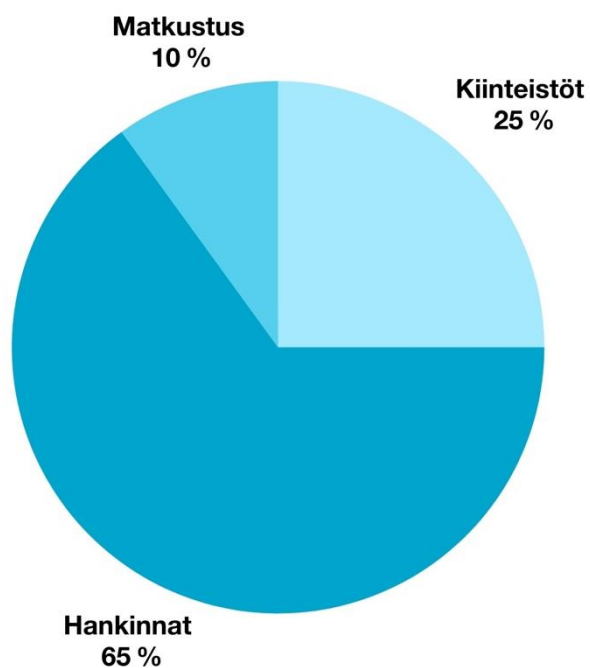

Kuva 8. Päästöluokkien Scope 1, Scope 2 ja Scope 3 osuudet.

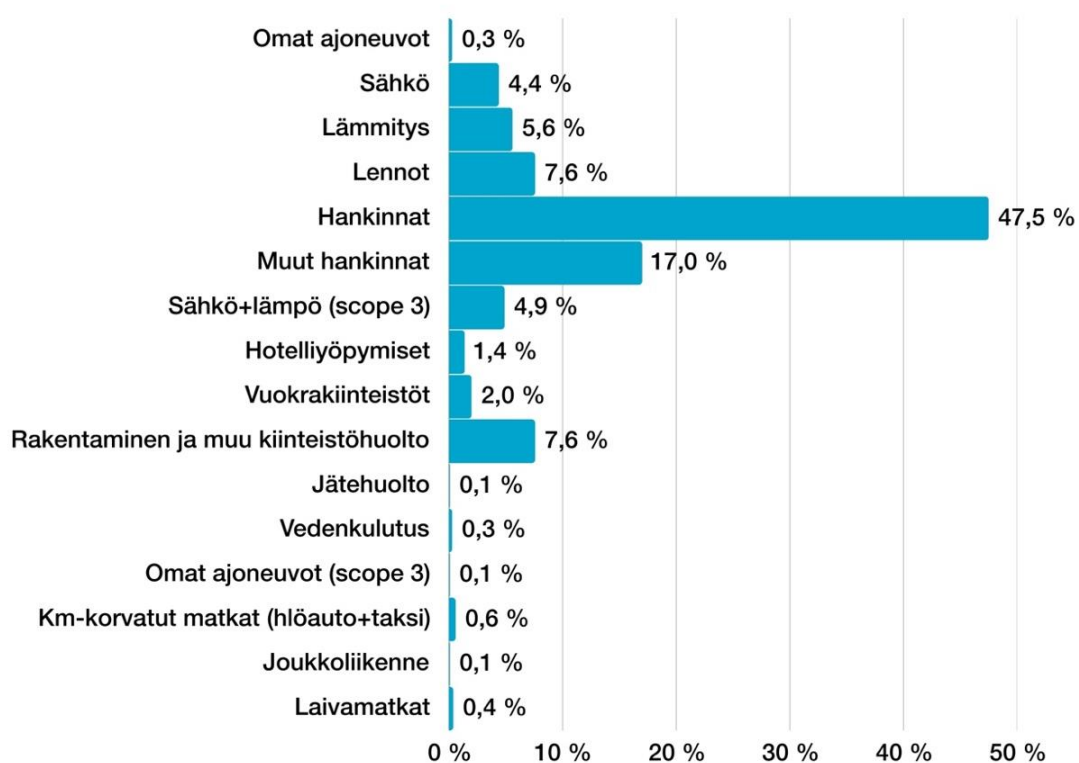
Hankinnat kattoivat vuonna 2024 SAMKin kokonaispäästöistä 65 prosenttia, kiinteistöt 25 prosenttia ja matkustaminen 10 prosenttia. Hankintojen päästöt nousivat noin 7 prosenttia vuoden 2023 tasosta. Hankintojen osalta suurimmat päästölähteet liittyivät laite-, tarvike- ja ohjelmistohankintoihin – nämä kategoriat kattoivat puolet kaikkien hankintojen päästöistä.

Kiinteistöön liittyvät Scope 3 -kategorian päästöt kasvoivat, mutta tähän vaikutti merkittävästi lähtötietojen tarkkuuden paraneminen ja päästökertoimien tarkentuminen, joten tulos ei ole täysin verrattavissa vuoden 2023 tulokseen. Energiakulutusperäisten päästöjen kasvu oli lähes 13 prosenttia. Päästöjen kasvu oli selvästi maltillisempaa kuin energiankulutuksen kasvu, sillä käytettyjen energiayhtiöiden tarjoaman energian päästöintensiteetti laski.

Matkustamisen osalta päästöt laskivat lähes 24 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Merkittävintä oli, että lentojen päästöt laskivat 34 prosenttia. Myös joukkoliikenteen käyttö lisääntyi, mikä näkyi vastaavasti vähentyneinä kilometrikorvattuina matkoina.

Kuva 9. Hankintojen, kiinteistöjen ja matkustuksen osuudet päästöistä.

Kuva 10. Tarkempi jaottelu eri päästöluokista.

Tavoitteena on kehittää tiedonkeruuta niin, että päästöt lasketaan laajemmin GHG-protokollan mukaisesti. Näin Scope 3 -päästölähteet voidaan määrittää tarkemmin ja raportoida systemaattisesti vuoteen 2030 mennessä. Tähän sisältyy merkityksellisten Scope 3 -luokkien yksilöinti ja ulkopuolelle jätettyjen luokkien perusteleminen. Laskennassa hyödynnetään jatkossakin Arenen hiilijalanjälkilaskuria, ja sen tuottamat päästötiedot päivitetään osaksi vastuullisuusraportointia.

Scope 3 -päästöjen laskentaa (ostetut tuotteet ja palvelut, investoinnit, polttoaineiden tuotanto ja energiansiirtohäviöt, jätteet, liikematkustus, itselle vuokrattu omaisuus) kehitetään yhteistyössä kiinteistöpalveluiden ja hankintojen kanssa, ja tavoitteena on lisätä toimittajilta ja arvoketjuun kuuluvilta kumppaneilta saatujen ensisijaisten tietojen käyttöä. Päästökertoimia ja laskentamenetelmiä tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan.

Päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää jatkossa entistä tiiviimpää kytköstä päätöksentekoon, tarkempaa ja järjestelmällisempää tiedonkeruuta sekä henkilöstön vahvempaa sitouttamista.

3.4 Luontovaikutukset ja niiden arviointi

SAMKissa ei toistaiseksi tehdä luontovaikutusten arviointia. Ammattikorkeakoulu kehittää luonnonvarojen käyttöä, kierrätystä ja jätehuoltoa koskevaa tiedonkeruuta varmistaakseen, että raportointi kattaa tulevaisuudessa keskeiset resurssien kulutukseen ja jätehuoltoon liittyvät indikaattorit. Raportointivuonna 2024 vedenkulutus oli kaikilla kampuksilla yhteensä 8 166,92 m³. Vedenkulutus kasvoi huomattavasti vuodesta 2023. Kasvu johtui useista tekijöistä, kuten tarpeellisista vesijärjestelmän huuhteluista sekä jäähdytysjärjestelmässä ilmenneistä ongelmista. Lisäksi järjestelmä ilmoitti tiettyjen kuukausien osalta virheellisiä lukemia, jolloin lähtötiedot haettiin eri järjestelmästä, jossa ei ole eritelty kaikkien rakennuksessa toimivien toimijoiden vedenkulutusta. Jätteiden määrää ei ole seurattu kattavasti, koska nykyiset järjestelmät eivät vielä mahdollista riittävän tarkkaa tiedonkeruuta kaikista luonnonvarojen käytön ja jätehuollon osa-alueista.

Tavoitteena on, että vuoteen 2028 mennessä ammattikorkeakoululla on käytössään yhtenäinen järjestelmä, joka mahdollistaa syntyvien jättejakeiden (muovi, paperi, kartonki, biojäte, metalli, lasi, energia, sekajäte, sähkö- ja elektroniikkaromu ja vaarallinen jäte) sekä kierrätyskelvottoman loppujätteen määrän tarkan seurannan. Lisäksi vaarallisen jätteen määrä ja laatu eriteltynä otetaan systemaattisesti osaksi raportointia. Vuoden 2030 loppuun mennessä tavoitteena on asettaa määrälliset vähennystavoitteet vedenkulutukselle, sekajätteelle ja vaaralliselle jätteelle osana laajempaa kestävän kehityksen ohjelmaa.

Jätehuoltoa ja luonnonvarojen käyttöä kehitetään, ja niitä on jo kehitetty yhteistyössä kiinteistöpalveluiden, siivouspalveluiden ja jätehuoltoyhtiön kanssa. Kierrätysratkaisuja, kuten Martela Outletin, Kiertonetin tai muiden uudelleenkäyttöratkaisujen hyödyntämistä, edistetään aktiivisesti. Tavoitteena on lisätä kierrätettävien materiaalien osuutta sekä vähentää sekajätteen määrää. Lisäksi kierrätys- ja vaihtopisteitä on kehitetty ja kehitetään lisää tukemaan opiskelijoiden ja henkilöstön osallistumista kestäväan jätehuoltoon.

3.5 Fyysisten ja siirtymäriskien sekä ympäristöön liittyvien mahdollisuuksien ennakoitavat taloudelliset vaikutukset

Kampusten toimintaan kohdistuvat fyysiset riskit liittyvät sään ääri-ilmiöihin, kuten lämpötilavaihteluihin, rankkasateisiin ja kuivuusjaksoihin. Ilmastonmuutoksen myötä jäähdytys- ja lämmityskustannukset voivat nousta merkittävästi, mikä lisää energiankulutusta ja operatiivisia kustannuksia. Toistuvat sadejaksot ja mahdollinen vedenpinnan nousu lisäävät kosteusvaurioiden ja tulvimisen riskiä kampusrakennuksissa, mikä voi johtaa kalliisiin korjaustoimenpiteisiin ja kiinteistöjen ylläpitokustannusten kasvuun.

Hankintaketjuissa siirtymäriskit voivat näkyä erityisesti ravintolapalveluissa ja elintarvikkeiden saatavuudessa. Ilmastonmuutoksen ja globaalien toimitusketjujen muutosten myötä elintarvikkeiden hinnannousu voi luoda painetta joko korottaa hintoja asiakkaille tai siirtyä edullisempiin ja vähemmän kestä-

viin ruokatuotteisiin. Tarkkoja kustannusvaikutuksia on vaikea arvioida, mutta hintavaihteluiden kasvu lisää budjetoinnin epävarmuutta.

4 Sosiaalinen vastuu

Ammattikorkeakoulun sosiaalisen vastuun piiriin kuuluvat sekä henkilöstö että opiskelijat. Sosiaalisen vastuun ulottaminen opiskelijoihin perustuu siihen, että opintojen järjestäminen on yksi ammattikorkeakoulun päätehtävistä. Ammattikorkeakoulussa opiskeleminen on yleensä päätoimista, ja opiskelijat ovat tärkeä osa ammattikorkeakouluyhteisöä. Tällöin opiskelijoiden tasapuolinen kohteleminen, opintojen saavutettavuus ja opinnoissa etenemisen varmistaminen ovat korkeakoulun johdon vastuulla ja keskeinen osa ammattikorkeakoulun sosiaalisen vastuun toteuttamista.

Ammattikorkeakoulussa noudatettavat sosiaalisen vastuun periaatteet johdetaan strategiasta ja arvoista käsin. Toimintaa ohjaavia dokumentteja ovat muun muassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, saavutettavuussuunnitelma ja turvallisemman tilan periaatteet. Lisäksi kaikki henkilöstöä koskevat, lakisääteiset työsuojeluohjeet löytyvät sisäisestä intrasta (Intosta). Kaikki asiakirjat päivitetään säännöllisesti työsuojelutoimikunnassa, ja ne käydään läpi niin johtoryhmässä kuin yhteistoiminnan neuvottelukunnassa. Tarpeen mukaan niiden tekemiseen osallistetaan myös henkilöstöä erilaisten kehittämisryhmien ja kyselyiden avulla. Esihenkilöiden ja työntekijöiden säännöllinen tiedottaminen ja koulutus työsuojeluasioissa on tärkeää ja koulutusta on pyritty lisäämään sekä monipuolistamaan (verkkokurssit ja lähiopetus).

4.1 Toimet ja resurssit

SAMKin rekrytointiprosessi on tarkkaan kuvattu niin laatujärjestelmässä kuin henkilöstön sisäisessä intrassa. Rekrytointiprosessin monimenetelmäisyydellä ja laajalla valintaryhmällä sekä tarkalla dokumentoinnilla pyritään saamaan hakijoista mahdollisimman monipuolinen kuva sekä tarjoamaan kaikille hakijoille tasapuolinen kohtelu. Yksi rekrytointiprosessin tärkeä tavoite on saada rekrytoitua osaava ja SAMKin yrityskulttuuriin sopiva työntekijä.

SAMKin työnantajana tulee toimia siten, että avoinna oleviin tehtäviin hakeuduttaisiin sukupuolesta riippumatta. Työnantaja voi rohkaista työpaikkailmoituksessa aliedustetun sukupuolen edustajia hakemaan työpaikkaa. Työnantajamielikuvamarkkinoinnissa sekä rekrytointi-ilmoituksissa pyritään niin sukupuolitietoiseen kuin monimuotoisuutta korostavaan viestintään.

SAMKissa on ollut käytössä uusi rekrytointijärjestelmä noin vuoden verran. Järjestelmän avulla olemme pystyneet parantamaan hakijaviestintää ja saaneet kerättyä hakijoilta palautetta. Asteikolla 1–5 hakijapalautteen keskiarvo on 3,6. Tavoitteena on nostaa palautteen keskiarvoa ja saada kerättyä enemmän palautetta. Suunnitelmissa on myös kokeilla anonyymiä rekrytointia, jossa hakijan nimi poistetaan valintaprosessin ensimmäisessä vaiheessa.

SAMKin perehdytysmalli on kuvattu laatujärjestelmässä sekä henkilöstön intrassa. Perehdyttäminen koostuu kolmesta osa-alueesta: työhöntulovaiheen perehdyttämisestä, omaan työhön perehtymisestä sekä perehdytyksen arvioinnista. Perehdytysprosessia parannetaan jatkuvasti annetun palautteen pohjalta, ja lisäksi palautteet käydään vuosittain läpi niin yhteistoimintaneuvottelukunnassa kuin johtoryhmässäkin. Vuonna 2024 muun muassa otettiin käyttöön verkkokurssi osana yleisperehdytystä, ja perehdytyslomakkeelle lisättiin oma osa-alue esihenkilötyöhön perehtymistä varten.

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen koostuu monesta eri osa-alueesta, joista keskeisimmät ovat osaamistarpeen tunnistaminen, oikea-aikainen rekrytointi, uuden työntekijän sujuva perehdytys, vuosittainen osaamistarpeiden seuranta ja niihin reagointi sekä tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakointi.

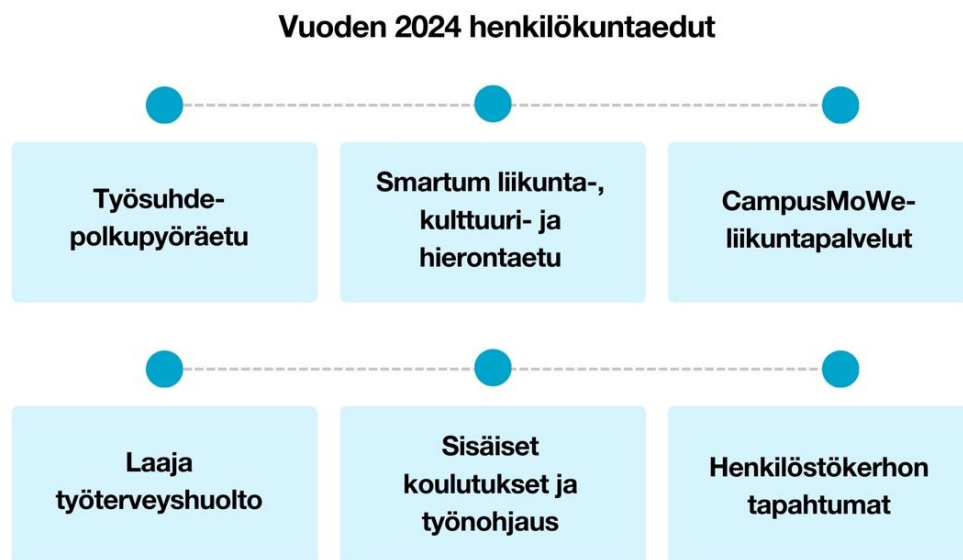
Osaamisen kehittämisen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää osaamista SAMKin tulevaisuuden tarpeiden mukaisesti. Johto on sitoutunut osaamisen kehittämiseen, ja sille varmistetaan riittävä panostus ja rahoitus.

Onnistuminen edellyttää myös henkilöstöltä positiivista asennoitumista oman osaamisensa ylläpitämiseen. Jokaiselle työntekijälle on mahdollistettu strategisen osaamisen kehittämiseen suunnattu kehityskeskustelumalli.

SAMKissa on käytössä varhaisen tuen malli, jolla tarkoitetaan välitöntä ja yhdenvertaista puuttumista, joka alkaa työuran alussa ja jatkuu koko työuran ajan. Se on työntekijän ja työnantajan yhteistyössä tekemää ennakoivaa toimintaa, jolla edistetään työkykyä ja ehkäistään työkyvyttömyyttä. Työterveyshuolto on mukana tarvittaessa. Työkyvyn varhainen tuki toteutetaan positiivisessa ja kannustavassa hengessä. Sen tarkoituksena on nopea reagointi asioihin, ongelmiin ja tilanteisiin. Työkyvyn varhaisen tuen tavoitteena on, että jokainen työntekijä jaksaa työssään ja pysyy työkykyisenä. Jo muutaman vuoden ajan SAMKin käytössä on ollut Mehiläisen tarjoama työkykykompassi-työkalu, joka mahdollistaa työkykykeskustelujen kirjaamisen ja seuraamisen. Työkalun avulla saadaan tarkempi kuva työkeskusteluista organisatiotasolla. Myös esihenkilöiden varhaista puuttumista on lisätty.

Vuosittain työntekijöillä on myös mahdollisuus erilaisiin henkilökuntaetuihin. Vuonna 2024 SAMKin työntekijät saivat halutessaan käyttöönsä muun muassa seuraavanlaisia etuja:

- Työsuhdepolkupyöräetu (otettu käyttöön lokakuussa 2023)
- Täysimääräinen Smartum liikunta-, kulttuuri- ja hierontaetu
- CampusMoWe-liikuntapalvelut edullisesti käytössä koko henkilöstölle
- Lakisääteistä laajempi työterveyshuolto
- Sisäiset koulutukset ja työnohjaus
- Henkilöstökerhon tarjoamat tapahtumat

Kuva 11. Vuoden 2024 henkilökuntaedut.

4.2 Työntekijät ja sosiaalinen vastuu

Henkilöstön tyytyväisyyttä mitataan vuosittain tehtävällä henkilöstötutkimuksella. Vuonna 2024 käytetty Eezy Oy:n henkilöstötutkimus mittaa sitoutumista, johtamista ja suorituskyykyä niin yksilötasolla, yksikötasolla kuin organisaatiotasollakin. Vuoden 2024 vastausprosentti oli 84, joten kysely antaa kattavan kuvan organisaation tilasta, ja se koetaan myös tärkeäksi tavaksi vaikuttaa. Kyselyn tulokset käydään läpi niin johtotasolla kuin yksiköissäkin. Vuosittain laaditaan yksikkökohtaiset toimenpiteet, joita yksikön päällikkö

seuraa. Vuonna 2024 johtoryhmä myös päätti, että SAMKiin laaditaan toimintaa ohjaavat johtamislupaukset sekä työyhteisölupaukset.

Henkilöstö osallistetaan korkeakoulun päätöksentekoon, ja kuuleminen mahdollistetaan formaalilla ja nonformaalilla tasolla. Tiimityöskentely ja tiimien sisäinen vuorovaikutus mahdollistavat päätöksentekoon osallistumisen, mutta mallin toimiessa huonosti se voi johtaa epätasa-arvoiseen osallistumiseen. Prosessien jatkuva tarkastelu ja tiimimallin säännöllinen arviointi varmistavat sujuvan tiedonkulun ja asioiden tarkoituksenmukaisen eteenpäin viemisen. Organisaation johdolla tulee olla tietoa ja taitoa tunnistaa katvealueita toiminnan sujuvuutta arvioitaessa.

Henkilöstön apuna ja tukena toimivat luottamushenkilöt ja työsuojeluvaltuutetut. Hyvin toimiva esihenkilömalli tukee henkilöstön jaksamista ja sitoutumista työhönsä ja organisaatioon sekä toiminnan kehittämiseen. Henkilöstöpalaute, toimiva kehityskeskustelukäytäntö, toimiva tiimityöskentelymalli sekä yhteiskehittämispäivät eri yksiköissä ja osaamisalueilla auttavat henkilöstön osallistamisessa ja sitouttamisessa.

Tutkinto-ohjelmien itsearvioinnit toteutetaan vuorovuosin riskianalyyysien kanssa. Tuloksia hyödynnetään paitsi tutkinto-ohjelmissa sisäisesti, myös osaamisalueiden kesken laajemmin. Tulokset käydään läpi opetuksen johtoryhmässä, johdon katselmuksessa ja johdon seminaarissa. Tulosten pohjalta laaditaan jatkotoimenpiteitä, joiden toteuttamista seurataan säännöllisesti, ja joiden onnistumisesta ylin johto tekee arvion seuraavassa katselmuksessaan.

SAMKin toimintaa seurataan säännöllisesti toteutettavan auditointiohjelman avulla. Laaturyhmä pitää yllä auditointisuunnitelmia ja valvoo auditointien toteutuksia. Auditointeja on sekä sisäisiä että ulkoisia, ja suunnitteilla on myös uudenlaisia yhteistyössä sidosryhmien kanssa toteutettavia teema-auditointeja. Auditointien tulosten käsittelyyn ja toimenpiteiden seurantaan on käytössä systemaattiset menettelyt, joita henkilökunta voi seurata intrassa.

Henkilöstöstä tehdään vuosittain melko kattava henkilöstötilinpäätös, jossa on esitetty henkilöstölukuja henkilöstöryhmittäin ja sukupuolen mukaan. Se sisältää myös ikäjakaumat sekä vaihtuvuustiedot. Henkilöstötilinpäätös toimii

lisätietomateriaalina niin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuin yhteistoiminnassa laaditussa työyhteisön kehittämissuunnitelmassakin.

Työsuojelutoimikunta ja yhteistoiminnan neuvottelukunta käyvät läpi ja vahvistavat vuosittain tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Vuonna 2024 päätettiin, että tarkasteluväli on kahden vuoden välein, eli seuraavan kerran tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä siihen kirjattuja tavoitteita tarkastellaan vuoden 2026 lopussa.

Monimuotoinen SAMK -kehittämisryhmä on laatinut saavutettavuussuunnitelman, jota on tarkasteltu kyseisessä ryhmässä vuosittain. Saavutettavuussuunnitelman sisältö on jaettu eri osa-alueisiin: arvot, asenteet ja toimintakulttuuri, johtaminen, fyysinen ympäristö, opetus ja oppiminen, tuki ja ohjaus, digitaalinen saavutettavuus, kirjastopalvelut sekä opiskelijavalinnat. Saavutettavuussuunnitelma on kokonaisuudessaan luettavissa SAMKin verkkosivuilta.

Kuva 12. Saavutettavuussuunnitelman osa-alueet.

4.3 Opiskelijat ja sosiaalinen vastuu

Opiskelijoita koulutetaan sosiaaliseen vastuuseen jo opintojen sisältöjä suunniteltaessa (ks. tarkemmin kohta 5.1). Kaikilla opiskelijoilla on pääsy ARC-ohjelmistoon, josta löytyvät opintoja ja opiskelijoiden toimintaa ohjaavat

prosessikuvaukset. Prosessit on kuvattu visuaalisesti helppolukuiseen prosessikarttaan, koodattu sekä nimetty opintoja tai opintoihin liittyviä prosesseja kuvaavin termein. Esimerkiksi opetussuunnitelmien laatimisesta on olemassa oma prosessikuvauksensa.

Opinnot on kuvattu prosessein opiskelijoiden ja henkilöstön työn ohjaamiseksi. Prosessikuvausten avulla myös varmistetaan, että opiskelijoita kohdellaan mahdollisimman tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti.

Tutkinto-ohjelmissa opettajatiimit ovat laatineet pedagogisia pelikirjoja tutkinto-ohjelman opetukseen ja opiskelijaohjaukseen. Tavoitteena on, että tutkinto-ohjelman opettajilla on yhteneväiset käsitykset ja käytänteet. Yhtenä merkityksellisenä tavoitteena on opiskelijoiden tasa-arvon toteutuminen.

4.3.1 Opintojen ohjaus

SAMKissa on panostettu opiskelijoiden ohjaukseen, jotta opinnot voisivat edetä mahdollisimman sujuvasti ja opiskeluilmapiiri olisi turvallinen. Ohjausprosessi on kuvattu opiskelijaohjauksen menettelyohjeessa. Ohjauksessa noudatetaan holistista ohjausmallia, jossa jokainen samkilainen osallistuu osaltaan ohjaukseen. Opiskelijoille on nimetty opettajatutorit ja vertaistutorit. Tutortoimintaa hoidetaan yhdessä opiskelijakunnan kanssa, joka huolehtii vuosittain vertaistutoreiden rekrytoinnista ja heidän kouluttamisestaan.

Menettelyohjeen mukaan opiskelijaohjausta ovat ne toimenpiteet, joilla tuetaan opiskelijan oppimista ja opintojen sujuvaa etenemistä. Opiskelijaohjaus SAMKissa toteutetaan prosessina, jonka vaiheet ovat 1) opiskelijaohjauksen suunnittelu ja vertaistutoreiden koulutus, 2) opiskelemaan hakeutuminen ja opiskelijavalinta, 3) opiskelemaan hyväksyminen, 4) opiskelun aloittaminen, 5) opiskelun eteneminen, 6) valmistuminen ja 7) alumnitoiminta.

Kuva 13. Opiskelijan ohjausprosessi.

Tutoreiden lisäksi ohjausprosessiin kuuluvat erityisesti opinto-ohjaajat ja erityisopettaja. Opinto-ohjaaja vastaa osaamisalueen opiskelijaohjaustoiminnasta sovitun mukaisesti. Hän vastaa opiskelijaohjauksen yhdenvertaisuudesta ja kehittää koko organisaation laajuista opiskelijaohjausta yhteistyössä ohjauksen koordinaattorin, erityisopettajan ja muiden osaamisalueiden opinto-ohjaajien kanssa. Opinto-ohjaaja vastaa osaltaan opiskelijaohjauksesta ja kehittää sitä opiskelijaohjaukseen osallistuvien muiden toimijoiden kanssa. Hän tekee yhteistyötä muiden toimintayksiköiden kanssa, kuten jatkuvan oppimisen palveluiden, opiskelijapalveluiden ja kansainvälisyyspalveluiden kanssa. Opinto-ohjaaja myös tukee ja koordinoi osaamisalueen opettajatutoreiden toimintaa, organisoi ja tukee vertaistutortoimintaa yhteistyössä opiskelijakunta Sammakon kanssa sekä toteuttaa ja ohjaa opiskelijatyötä haastavissa tilanteissa.

Erityisopettaja tukee ja ohjaa opiskelijoita, joilla on erityisen tuen tarve tai oppimisvaikeuksia. Hän kehittää ja tukee opiskelijan oppimaan oppimisen tai-

toja ja opiskeluvalmiuksia yhteistyössä opinto-ohjaajien kanssa. Erityisopettajan tehtävänä on myös tukea opettajien, opettajatutoreiden ja opinto-ohjaajien työtä oppimisvaikeuksissa olevan opiskelijan ohjaamisessa. Lisäksi erityisopettaja osallistuu saavutettavuuden ja esteettömyyden kehittämiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tarpeen mukaan opiskelijoilla on tukenaan ja apunaan opinto-ohjaajan ja erityisopettajan lisäksi myös muita tukihenkilöitä, kuten opiskelijamentorit, kuraattori, oppilaitospastori ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opintopsykologi. Näiden henkilöiden lisäksi opiskelijoiden hyvinvointia seurataan säännöllisissä tutorkeskusteluissa. Myös opiskelijahyvinvointikyselyt antavat ohjaushenkilöstölle ajantasaista tietoa muun muassa opiskelijoiden voimavaroista, suhtautumisesta opintoihin, opetuksen tasosta sekä oppimisympäristön toimivuudesta.

SAMKissa toteutettiin vuonna 2023 ulkoinen auditointi opiskelijoiden ohjaustoiminnasta, ja sen tulokset löytyvät intran laatusivulta. Tulokset hyödynnettiin ohjauksen käytäntöjen parantamisessa vuonna 2024. Auditoinnista saatiin apua myös ohjauksen käsikirjan toteuttamiseksi. Ohjauksen käsikirja on julkaistu Finna-tietokannassa.

Satakunnan ammattikorkeakoulun uusille opiskelijoille on koottu kattava tietopaketti koulun verkkosivuille. Sivuilta löytyy tietoa yleisesti Satakunnan ammattikorkeakoulusta ja tutkinto-ohjelmittain informaatiota esimerkiksi opettajatutoreista ja opinto-ohjaajista. Opiskelijakunta Sammakolla on myös omat verkkosivut, jonne opiskelijoille on kerätty tietoa muun muassa ohjauksen mahdollisuuksista ja edunvalvontaan liittyvistä asioista.

4.3.2 Opiskelun saavutettavuus

Menettelyohjeessa opiskelun saavutettavuudesta määritellään Satakunnan ammattikorkeakoululle yhdenmukaiset käytännöt opiskelun saavutettavuuden edistämiseksi. Ohje koskee opiskelijoita, joilla on todettu sellainen opintojen edistymistä haittaava sairaus, vamma tai muu este, jonka vuoksi hän tarvitsee opinnoissaan yksilöllisiä järjestelyjä tai joilla vastaava este haittaa valintakokeen suorittamista. Ohjeessa huomioidaan niin Satakunnan

ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijat ja ulkomaisista korkeakouluista tulevat vaihto-opiskelijat kuin avoimen ammattikorkeakoulun polkuopiskelijatkin. Ohje ei kuitenkaan koske opintoihin sisältyvää harjoittelua eikä organisaation ulkopuolella suoritettavia opintoja.

4.4 SAMKin kehittämisryhmät

Vuonna 2024 Satakunnan ammattikorkeakoulussa toimi kuusi kehittämisryhmää: 1) kestävä kehitys ja vastuullisuus -kehittämisryhmä, 2) laadunhallinnan kehittämisryhmä, 3) monimuotoinen SAMK -kehittämisryhmä, 4) opetuksen kehittämisryhmä, 5) opinnäytetyön kehittämisryhmä sekä 6) opiskelu ja hyvinvointi -kehittämisryhmä.

Kehittämisryhmien tarkoituksena on sitouttaa henkilöstö ja opiskelijat kehittämään korkeakoulun toimintaa. Toisena tehtävänä on varmistaa, että toiminnan kehittämisen ja jatkuvan parantamisen mielletään kuuluvan kaikille: se on kaikkien oikeus, ei vain ylimmän johdon työtä.

Opiskelijakunta Sammakko vastaa opiskelijoiden edunvalvonnasta ja seuraa opiskelijoiden kohtelua. Opiskelijoilla on edustus lähes kaikissa SAMKin kehittämisryhmissä eli opiskelijakunnan edustaja edustaa ryhmissä kaikkia opiskelijoita. Sammakko valitsee autonomisesti edustajansa kuhunkin kehittämisryhmään. Opiskelu- ja hyvinvointi -kehittämisryhmässä on yhteistyötahtojen edustajia myös muun muassa seurakunnista ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöstä.

Kehittämisryhmien toiminta on läpinäkyvää ja kaikkien samkilaisten arvioitavissa olevaa, sillä ryhmät laativat vuosittain toiminnastaan toimintaraportit ja -suunnitelmat. Ryhmien kokoonpanot sekä edellä mainitut raportit ovat henkilökunnan saatavilla SAMKin intran laatusivulla.

4.5 Opiskelijoiden ja henkilöstön vaikuttamismahdollisuudet ja muutoksenhakumahdollisuudet

Ammattikorkeakouluissa on lain ja asetusten mukaisia muutoksenhaun mahdollisuuksia, jotka täyttävät kaikissa ammattikorkeakouluissa samat edellytykset. Näiden lisäksi SAMKissa opiskelijoilla ja henkilöstöllä on erilaisia mahdollisuuksia vaikuttaa korkeakoulun toimintaan.

Opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa opintojaksojensa sisältöön ensimmäisellä toteutuskerralla, jolloin opettaja esittelee jakson toteutussuunnitelman. Tällöin suunnitelmaan voidaan tehdä vielä muutoksia. Opiskelijoiden edellytetään myös antavan palautetta opintojaksoistaan Tuudo-sovelluksessa olevan opintojaksopalautejärjestelmän kautta, jolloin he saavat systemaattisesti vastapalautteen opettajalta. Opettajan toiminnan tueksi on laadittu menettelyohje vilppitapauksissa.

Opiskelijat ja henkilöstö voivat antaa yleisesti palautetta SAMKin toiminnasta joko nimellään varustettuna tai nimettömänä. Palautteiden käsittelystä on olemassa oma menettelyohjeensa. Jos palaute annetaan nimellä varustettuna, palautteen antajaa informoidaan kolmen vuorokauden kuluessa siitä, kenelle palaute on ohjattu käsiteltäväksi. Prosessin lopuksi palautteen antaja saa myös tiedon, oliko hänen antamallaan palautteella vaikutusta SAMKin toimintaan.

Jos opiskelija tai henkilöstön jäsen ei koe palautetta riittävän vahvaksi keinoksi vaikuttaa, hänellä on mahdollisuus tehdä kirjallinen reklamaatio. Reklamaation käsittelyprosessin aikana reklamaation tekijään pidetään säännöllisesti yhteyttä, jolloin hän saa tietoa prosessin kulusta ja pystyy antamaan myös lisäinformaatiota tarvittaessa. Reklamaatioprosessi on kuvattu Reklamaatioiden käsittely -menettelyohjeessa.

Toimintaan voi hakea muutosta muullakin tavoin kuin eri palautekanavia pitkin. Opiskelijat ja henkilöstö voivat tehdä aloitteita SAMKin toiminnan kehittämiseksi. Aloitetoimintaa säätelee oma menettelyohjeensa. Aloitteet käsitellään laaturyhmässä ja kuhunkin aloitteeseen pyydetään asiantuntijalausunto ennen päätöksentekoa. Aloitteen tekijää voidaan kuulla prosessin aikana ja prosessin lopuksi hän saa tiedon, johtiko hänen tekemänsä aloite toivottuun

tulokseen. Vuosittain on mahdollisuus palkita vuoden paras aloite SAMKin henkilöstöpäivässä, jos menettelyohjeessa määritellyt kriteerit palkittavasta aloitteesta täyttyvät.

Opiskelijoita ja henkilöstöä kannustetaan osallistumaan korkeakoulun toiminnan kehittämiseen. Laaturyhmä järjestää säännöllisesti vuosittain kattavat kampanjat rohkaisten aloitteiden tekemiseen ja palautteiden antamiseen. Kampanjoiden aikana nämä kanavat tulevat näkyviksi monien eri kanavien kautta. Näistä vaikuttamismahdollisuuksista on tietoa myös SAMKin nettisivuilla ja intrassa, ja tietoa annetaan henkilöstölle perehdytysvaiheessa, sekä opiskelijoille korkeakouluun tutustumisvaiheessa. Aloitteiden, palautteiden ja reklamaatioiden tekemiseen löytyvät valmiit lomakkeet SAMKin verkkosivuilta. Ylin johto saa vuosittain käyttöönsä yhteenvedot vuoden aikana tehdyistä aloitteista, palautteista ja reklamaatioista johdon katselmuksessa.

Aloitteiden ja palautteiden lisäksi opiskelijat voivat vaikuttaa SAMKin toimintaan vastaamalla opiskelijakyselyihin. Opiskelu- ja hyvinvointityöryhmä järjestää vuosittain opiskelijoille kattavan opiskelijahyvinvointikyselyn, jonka tulokset käsitellään SAMKissa laajasti. Tulokset esitellään johdon katselmuksessa ja johdon seminaarissa, minkä jälkeen laaditaan jatkotoimenpiteet, joiden toteutumista seurataan systemaattisesti. Tuloksia esitellään myös osaamisalueiden tilaisuuksissa ja kehittämissryhmissä.

Lisäksi laaturyhmä järjestää opiskelijoille vuosittain Porinat-kyselyitä, joihin kuuluvat keväällä toteutettava *Nettiporina* ja syksyn opiskelijakunnan edustajistovaalien yhteydessä järjestettävä varsinainen *Porinat*-kysely. Laaturyhmässä laaditaan myös kyselyjen tulosten perusteella jatkotoimenpiteet. Kukin vuoden tulokset ja toteutetut jatkotoimenpiteet raportoidaan johdon katselmuksessa.

4.6 Yhteistyö ja yhteiskunta

Yhteiskunnallisesta näkökulmasta SAMK ei ole ainoastaan tiedon tuottaja ja jakaja, vaan myös aktiivinen toimija, joilla on merkittävä rooli alueen hyvinvoinnin, kehityksen ja kestävyysedistämässä.

Sen lisäksi, että koulutamme osaavaa työvoimaa, tuotamme avointa tutkimusta ja innovointia yhteiseksi hyväksi ja osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun, meillä on myös tärkeä rooli alueellisen kehityksen ja elinvoiman edistämisessä. Erityisesti Satakunnassa SAMKilla on keskeinen merkitys positiivisen väestökehityksen ja elinvoimaisuuden kannalta. Houkutellemme alueelle opiskelijoiden lisäksi myös osaavaa työvoimaa ja tuemme paikallista elinkeinoelämää monin tavoin.

Korkeakouluilta odotetaan aktiivista roolia sekä globaalien että paikallisten yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemisessa. Sosiaalinen vastuu nähdään paitsi eettisenä velvollisuutena myös keinona vahvistaa korkeakoulun legitimitettä ja merkitystä yhteiskunnassa pitkällä aikavälillä. Kyky vastata näihin odotuksiin vaikuttaa keskeisesti korkeakoulun maineeseen, rahoitukseen sekä vetovoimaan lahjakkaiden opiskelijoiden ja tutkijoiden keskuudessa.

Satakunnan ammattikorkeakoulussa sosiaalista vastuuta toteutetaan muun muassa neuvottelukuntien kautta tehtävän työelämäyhteistyön, korkeakoulun asiantuntijoiden julkaisujen ja kannanottojen sekä alueellisessa ja kansallisessa mediassa esiintymisen avulla. Lisäksi toiminnalla edistetään nuorten ja perheellisten hakeutumista muuttotappiolliselle alueelle sekä vahvistetaan alueen kansainvälisyyttä.

5 Koulutuksen kädenjälki

Kestävä tulevaisuus on määritelty yhdeksi Satakunnan ammattikorkeakoulun pedagogisista periaatteista. SAMKin opetussuunnitelmat ovat osaamisperustaisia ja niiden laadinnassa noudatetaan eurooppalaista sekä kansallista tutkintojen viitekehystä. Opetussuunnitelmien avulla edistetään opetuksen tasarvoa, yhdenvertaisuutta ja ajantasaisuutta. Kestävä kehitys ja vastuullisuus sisältyvät kaikissa opetussuunnitelmissa läpileikkaavina teemoina. Oman erityisalan osaamisen lisäksi opiskelijalle taataan vähintään perustiedot kestävästä kehityksestä ja vastuullisuudesta sekä valmiudet jatkuvaan oppimiseen.

Opetussuunnitelmatyössä noudatetaan PedaMoodlessa annettua ohjeistusta. Opetussuunnitelmat hyväksytään ja vahvistetaan koulutustoimikunnassa. Hyväksymisprosessissa tarkistetaan muun muassa kansainvälisyyden, kestävän kehityksen, vastuullisuuden ja jatkuvan oppimisen valmiuksien toteutuminen tutkinto-ohjelmien osaamistavoitteissa, käsiteltävissä asiakokonaisuuksissa sekä arviointikriteereissä arvioitavina osaamisina.

Opintojaksolla saavutettua opiskelijan osaamista arvioidaan kriteeriviitteisesti. Opettajien arviointityötä ohjaa käytössä oleva arviointikehikko, jossa määritellään arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit perustason, edistyneen ja kehittyneen tason osaamiselle. Opintojaksojen arviointikohteita ovat ammattikäsitteiden käyttö, lähdekritiikki, oman toiminnan suunnittelu ja arviointi, vastuullisuus, ryhmässä toimiminen ja ryhmätoiminnan organisointi, ammattietiikka ja turvallisuus sekä perehtyminen substanssiin ja sen hallinta tai osaaminen.

Kuva 14. Opintojaksojen arviointikohteet.

Opetuksen laadun varmistamiseksi laadittiin keväällä 2024 Satakunnan ammattikorkeakoulussa opintojaksototeutuksen laatuksikriteerit, joissa yhtenä arvioitavana kohtana on kestävän kehityksen ja vastuullisuuden toteutuminen

opintojaksolla. Syksyllä 2024 opetuksen johtoryhmä teki päätöksen, että kaikki opintojaksototeutukset arvioidaan näiden laatukriteerien avulla 1.1.2025 alkaen. Laatukriteerit ovat käytössä sähköisellä lomakkeella sekä suomeksi että englanniksi. Opettaja täyttää ja tallentaa laatutiedot jokaisen toteutuksensa osalta suomenkieliselle Opintojaksototeutusten laatukriteerit -lomakkeelle tai englanninkieliselle Quality criterias for course implementations -lomakkeelle.

Opiskelijoille on tarjolla vapaasti valittava opintojakso *Yhteisöllinen toimija*, jossa opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat teemapäiviä ja tapahtumia kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teemojen ympärillä Satakunnan ammatti-korkeakoulun kampuksilla.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys näkyvät kaikkien perustutkintojen opetus-suunnitelmissa: *tradenomitutkinnoissa, merenkulun kapteeni- ja insinööritutkinnoissa, restonomitutkinnoissa, tekniikan alan insinööritutkinnoissa, sosi-aali- ja terveystutkinnoissa sekä kulttuurialan tutkinnoissa*. Sekä perus- että ammattiopinnoissa kestävä kehitys ja vastuullisuus toteutuvat laajasti läpileikkaavina teemoina kunkin alan erityispiirteet, lainsäädäntö, EU-direktiivit, viranomaismääräykset ja käytössä olevat kansainväliset yleissopimukset huomioiden. Vastuullisuusaiheita käsitellään muun muassa opintojaksoilla *Työhyvinvoinnin ja moninaisuuden johtaminen, Sustainability in Business Management, Business Ethics, Corporate Responsibility in Tourism* sekä *International Human Resource*. Opinnoissa teemoja ovat muun muassa kestävät ja ekologiset materiaalivalinnat, työskentelytavat sekä kiertotalous.

Kestävä kehitys ja vastuullisuus on integroitu laajasti syventäviin ammattiopintoihin seitsemässä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon ohjelmassa: *Sustainable Business Management, Maritime Logistics Management, tulevaisuuden johtaminen, vastuullinen toimitusverkosto, hyvinvoinnin uudistuva asiantuntijuus ja johtaminen, kuvataide sekä tekniikan ylempi AMK-tutkinto*.

Näihin tutkinto-ohjelmiin sisältyy yhteensä kymmenen erillistä kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyvää opintojaksoa, yhteislaajuudeltaan 50 opintopistettä. Näistä esimerkkejä ovat muun muassa *eettinen johtaminen*,

vastuullinen johtaminen, vastuullisuusraportointi, datatalouden sääntely sekä ikääntyminen, hyvinvointi ja ympäristö.

Koulutuksen osalta kestävyysliittävien teemojen kiinnostus kasvaa, mikä luo mahdollisuuksia uusien kestävyysaiheisten tutkinto-ohjelmien kehittämiselle ja olemassa olevien koulutusohjelmien sisältöjen päivittämiselle. Tämä voi lisätä opiskelijahakua kestävyysliittävien profiloituihin koulutuksiin, mutta samalla tuo haasteen sopeuttaa perinteisiä tutkinto-ohjelmia vastaamaan muuttuvia työelämän ja yhteiskunnan vaatimuksia.

Vastuullisuus huomioidaan myös opinnäytetöissä. Opinnäytetöitä koskeva ohjeistus sisältää eettisen ohjeistuksen sekä tekoälyn käyttöön liittyvät suositukset, mukaan lukien tekoälyn käytön eettisen ohjeistuksen. Opinnäytetöissä arvioidaan muun muassa tulosten tai tuotoksen toteutuksen luotettavuutta sekä eettisten suositusten noudattamista. Vuonna 2024 Theseukseen tallennettiin yhteensä 22 opinnäytetystä, joissa esiintyvät asiasanoina *kestävä kehitys, vastuullisuus* tai *sustainable development*.

Harjoittelujaksojen linkittyminen kestävyys- ja vastuullisuuden teemoihin riippuu harjoittelupaikasta ja harjoittelusopimuksessa määritellyistä tehtävistä. Opiskelija kuvaa harjoitteluraportissaan osaamisensa kehittymistä sekä teoriassa oppimansa soveltamista harjoittelun työtehtävissä. Arviointitietoa kestävä kehityksen ja vastuullisuuden osaamisen kehittymisestä harjoittelussa ei ole saatavilla. Harjoittelun hyväksymiselle on määritelty kriteerit ammattikorkeakoululain (932/2014), asetuksen (1129/2014) sekä harjoittelun toteutusta ja hyväksymistä koskevan menettelyohjeen ja tutkintosäännön mukaisesti.

5.1 Resurssit, toimet ja mittarit

Satakunnan ammattikorkeakoulu on sitoutunut Arenen kestävä kehityksen periaatteisiin kaikessa toiminnassaan. Opiskelijoita ja opettajia siis ohjataan kestävään ja vastuulliseen toimintaan.

Opettajien työhön ei ole erikseen osoitettu erityistä työaika-resurssia kestävä kehityksen ja vastuullisuuden osaamisen kehittämiseen. Opettajille on

kuitenkin varattu 50 tuntia vuosittaiseen oman osaamisen kehittämiseen. Tämän resurssin käytöstä sovitaan esihenkilön kanssa kehityskeskustelussa.

Vuonna 2024 pedagogisen osaamisen kehittämiseen osoitettiin erityistä liikumavararesurssia. Opettajien pedagogisen osaamisen vahvistaminen, esimerkiksi arviointimenetelmien ja opintojaksojen käsikirjoittamisen osalta, tulee myös kestävän kehityksen ja vastuullisuuden osaamistavoitteiden saavuttamista. Lisäksi Satakunnan ammattikorkeakoulun budjetissa on varattu laajempi osaamisen kehittämiseen tarkoitettu resurssi, jonka käytöstä sovi-
taan vuosittain HR-yksikön esityksen perusteella.

Kestävä kehitys ja vastuullisuus muodostavat myös yhden henkilökunnan perehdytyksen osa-alueista. Perehdytyksestä on rakennettu Moodle-oppimis-
ympäristöön erillinen opintojakso, jonka suorittamisesta myönnetään osaamismerkki.

Vuoden 2024 lopulla tehtiin päätös, että vuoden 2025 aikana toteutetaan PedaComp-kartoitus, jossa selvitetään opettajatiimien pedagogisia vahvuuksia sekä kehittämiskohteita. Kartoitukseen sisältyy erillisenä kohtana myös opettajien kestävyys- ja vastuullisuusosaamisen arviointi. Lisäksi HR-yksikkö suunnittelee ja toteuttaa koko Satakunnan ammattikorkeakoulun tasolla koulutusta, joka vahvistaa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kyvykkyyttä. Sekä opettajia että opiskelijoita kannustetaan osallistumaan muun muassa Baltic Universityn ja Climate Universityn tarjoamiin koulutuksiin ja muihin osaamisen kehittämisen mahdollisuuksiin.

Vastuullisuus linkittyy myös Satakunnan ammattikorkeakoulussa vuosina 2023–2024 toteutettuun opetussuunnitelmauudistukseen. Ensimmäiset uudistettujen opetussuunnitelmien mukaan opiskelevat opiskelijat valmistuvat aikaisintaan vuonna 2026. Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden toteut-
mista mitataan seuraavien uudistusten ja toimenpiteiden kautta:

- Tutkinto-ohjelmien itsearviointiin lisätään kestävän kehityksen ja vastuullisuuden osio, jota nykyisessä itsearviointikyselyssä ei vielä ole.

- Opintojaksopalauteen kysymykset Tuudo-sovelluksessa ovat uudistumassa. Uuteen kyselyyn lisätään kysymys kestävyiden ja vastuullisuuden toteutumisesta opintojaksolla ja opetuksessa.
- Opettajat tekevät itsearviointin kestävä kehityksen ja vastuullisuuden toteutumisesta omissa opintojaksoissaan osana opintojakson toteutussuunnitelman arviointia.
- AVOP-kyselyyn sisällytetään kestävä kehitystä ja vastuullisuutta mittaavat lisäkysymykset vuodesta 2025 alkaen.

Ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalautekyselyyn (AVOP) on myös lisätty kestävyttä ja vastuullisuutta mittaava osio vuoden 2025 alusta alkaen. Päätös lisäyksestä tehtiin loppuvuodesta 2024.

SAMKin koulutuksen kestävä kehityksen kypsyystasoa arvioitiin rakenteelliseksi ja hallituksi tasoksi. Tavoitteeksi on asetettu edistyneelle ja integroidulle tasolle eteneminen. Edistyneellä tasolla kestävä kehityksen edistämiseen tähtääviä koulutustoimenpiteitä ja opiskelijoiden osaamisen kehittymistä mitataan ja arvioidaan systemaattisesti ja tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen.

5.2 Vaikutukset ja yhteydenpito sidosryhmiin

Satakunnan ammattikorkeakoulu edellyttää kaikilta sidosryhmiltään ympäristö- ja yhteiskuntavastuuta.

Opetussuunnitelmatyöhön ovat osallistuneet työelämäedustajat neuvottelukuntatyöskentelyn sekä erilaisten työpajojen kautta. Kaikista opetussuunnitelmista on pyydetty ja saatu lausunnot työelämäedustajilta. Vuodesta 2026 alkaen työelämäedustajia ja neuvottelukuntien jäseniä ohjeistetaan ottamaan lausunnoissaan kantaa kestävä kehityksen ja vastuullisuuden toteutukseen tutkinnoissa.

Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijat suorittavat harjoittelujaksonsa eri sidosryhmissä. Harjoittelujakson menettelyohjeita uudistetaan siten, että kestävä kehityksen ja vastuullisuuden teemat huomioidaan sekä harjoittelusuunnitelmassa että loppuraportissa.

6 Tutkimustoiminnan kädenjälki

SAMKin tutkimustoiminnassa on tuotettu kestävyysratkaisuja muun muassa vesiensuojeluun, hiilijalanjälkeen, matkailun kehittämiseen, energiatehokkuuteen, terveysturvallisuuteen, hyvinvointiteknologiaan, erityisryhmien palveluihin ja koulutuksen kehittämiseen. Hankkeiden tuloksia on esitelty kansallisissa ja kansainvälisissä konferensseissa ja muun muassa SuomiAreena-tapahtumassa.

Tutkimustoiminta on integroitu SAMKin strategiaan. Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmassa on tutkimuksen kädenjälki määritelty yleisellä tasolla seuraavasti:

1. Tuotamme opiskelijoita osallistaen tutkimustoiminnallamme ratkaisuja kestävyysshaasteisiin ja edistämme kestävä kehitystä

yhteistyössä korkeakouluyhteisön, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin kanssa.

2. Hyödynnämme yhdessä kehitettyä kriteeristöä tutkimustoiminnan kestävyiden ja vastuullisuuden kehittämiseksi.
3. Kehitämme toimintaamme niin, että meidät tunnetaan vetovoimaisina kumppaneina ja työnantajina myös ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä ja vastuullisen tutkimustoiminnan ansiosta.

Tutkimustoiminnan tavoitteet

Tuotamme, opiskelijoita osallistaen, tutkimustoiminnallamme ratkaisuja kestävyysaasteisiin ja edistämme kestävä kehitystä yhteistyössä korkeakouluyhteisön, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin kanssa.

Hyödynnämme yhdessä kehitettyä kriteeristöä tutkimustoiminnan kestävyiden ja vastuullisuuden kehittämiseksi.

Kehitämme toimintaamme niin, että meidät tunnetaan vetovoimaisina kumppaneina ja työnantajina myös ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä ja vastuullisen tutkimustoiminnan ansiosta.

Tutkimustoiminta on integroitu osaksi SAMKin strategiaa.

Kuva 15. Tutkimustoiminnan tavoitteet.

Tutkimustoiminnan kestävä kehityksen tavoitteeksi on määritelty YK:n kestävä kehityksen tavoite 9: Rakentaa kestävä infrastruktuuria sekä edistää kestävä teollisuutta ja innovaatioita.

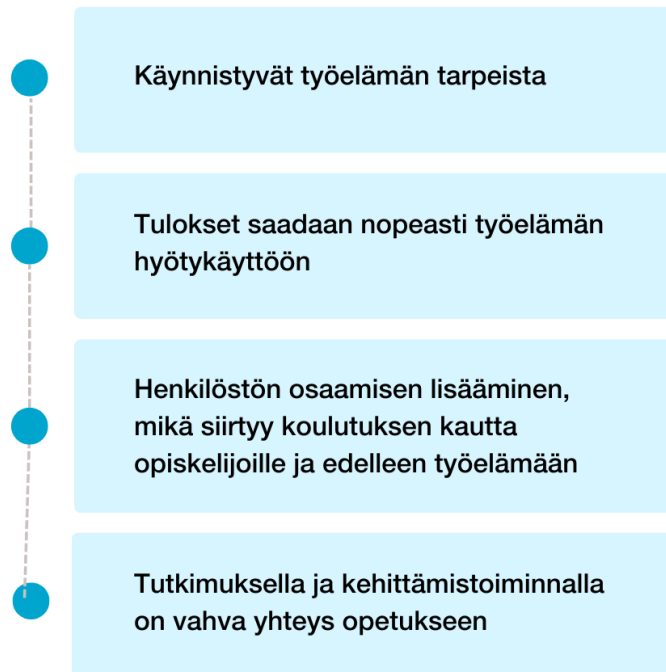

SAMKin tutkimustoiminnassa ei kuitenkaan toistaiseksi luokitella käynnissä olevia hankkeita kestävän kehityksen tai vastuullisuuden mukaisesti. Kestävän kehityksen tavoitteet on sisällytetty hankkeiden suunnittelupohjaan, mutta hankeideapaperissa tehtävien luokittelu on vain yleisellä tasolla. SAMKille tehtävässä hankkeen loppuraportissa ei kestävyyttä ja vastuullisuutta velvoiteta tuotavan esille. Hankerahoittajasta riippuu, kuinka tarkkaan kestävän kehityksen tavoitteet ja vastuullisuus on hakemuksessa ja hankkeen loppuraportissa kuvattava. Hanketilastojen raportointipohjana käytössä oleva *Sidonta*-taulukko avaa hankkeiden sisältöä rahoituslähteiden mukaan, mutta ei ota kantaa varsinaiseen vastuullisuuteen. Raportointipohjaan on mahdollista toteuttaa vastuullisuusasiat, mutta se edellyttää luokittelusta saatavaa konkreettista, ei vain hallinnollista, hyötyä.

Tutkimustoiminnan laatutavoitteiksi on asetettu seuraavat asiat:

- Tutkimushankkeet käynnistyvät työelämän tarpeista.
- Tutkimushankkeiden tulokset saadaan nopeasti työelämän hyötykäyttöön.
- Tutkimushankkeet lisäävät oman henkilöstön osaamista: uusi osaaminen siirtyy koulutuksen kautta opiskelijoille ja edelleen työelämään.
- Tutkimus- ja kehittämistoiminta on vahvasti yhteydessä opetukseen.

Tutkimustoiminnan laatutavoitteet

Tutkimustoiminnan laatutavoitteet kytkeytyvät vahvasti opiskelijoiden osaamisen kasvattamiseen ja yritysysteistyöhön.

Kuva 16. Tutkimustoiminnan laatutavoitteet.

6.1 Tavoitteet, toimet ja mittarit

Ammattikorkeakoulun tutkimustoiminnan vastuullisuuden tavoitteena on edistää yhteiskunnallista vaikuttavuutta, kestäviä ratkaisuja ja eettisiä toimintatapoja. SAMKin tutkimustoiminnassa varmistetaan, että kaikki tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta toteutetaan avoimesti, oikeudenmukaisesti ja ympäristöä kunnioittaen.

Tavoitteita tutkimustoiminnan kestävyys- ja vastuullisuuden seurantaan ei ole vielä asetettu. Kun kehitystoimenpiteitä tutkimushankkeiden arvioinnin mahdollistamiseksi on tehty, voidaan asettaa tavoitteita sille, minkälaisia tuloksia arvioinnista tulisi saada. Lähitulevaisuudessa tutkimushankkeet

voidaan luokitella kestävän kehityksen ja vastuullisuuden mukaan, esimerkiksi liittämällä niihin SAMKin valitsemista kestävän kehityksen tavoitteista kuhunkin hankkeeseen sopivat. Hankkeet saattavat sisältää myös muita kestävän kehityksen tavoitteita, jotka voidaan luokitella ja listata erikseen. Tilastointia kehitetään määrittelemällä hankkeet ekologisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen ryhmittelyn mukaisesti.

SAMK ei ole vielä ottanut Arenen vastuullisen TKI-toiminnan kestävyyskriteeristöä käyttöön. Tutkimuksen johtotiimi ottaa kriteeristön käsittelyyn, selvittää kriteeristön käyttöönoton tarpeet, hyödyt ja vaikutukset sekä tekee päätökset etenemisestä. Kriteeristön seurannasta vastaa tutkimuksen johtoryhmä. Lähi-tulevaisuudessa Arenen kriteeristö voi toimia hankevalmistelun ja toteutuksen tukena. Kriteeristö toimii mahdollisesti myös arviointityökaluna, joka osoittaa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden toteutumisen hanketyössä. Kriteeristön avulla voidaan tulevaisuudessa kytkeä hankkeen sisällöt suoraan kestävän kehityksen tavoitteisiin. Jatkossa kehitetään myös hankkeiden vaikuttavuuden tutkimustilastointia ja osallistetaan SAMKin sidosryhmät tutkimustoiminnan kestävyteen ja vastuullisuuteen.

Tällä hetkellä käytössä oleva hankeideapaperin kysymys kestävydestä ja vastuullisuudesta ei ole riittävän kattava Arenen kriteeristön näkökulmasta. Se ei myöskään kuvaa läpimenneen hankkeen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kokonaisuutta. Osa rahoittajista edellyttää tiettyjen kestävän kehityksen kriteerien kuvausta sekä hakuvaiheessa että raportointivaiheessa. Näiden asioiden raportoimista tai viestintää ei velvoiteta SAMKin osalta rahoittajan edellyttämien toimien lisäksi.

On myös selvitettävä ulkoisten sidosryhmien kautta saatavan vaikuttavuusarvioinnin, esimerkiksi kumppanuustutkimuksen, hyödyllisyyttä osana tutkimushankkeiden tai hankesalkkujen kestävyiden ja vastuullisuuden arviointia. Selkeästi kehitettävä osa-alue on määritellä, mihin kerättyä dataa tullaan hyödyntämään, kenen toimesta ja miten. Lisäksi järjestetään kestävyys- ja vastuullisuuskoulutusta tutkimushenkilöstölle.

SAMK on sitoutunut noudattamaan hyvän tieteellisen käytännön periaatteita. SAMK on perustanut vuoden 2025 alussa SAMKin oman *Ihmistieteiden eettisen toimikunnan*, joka antaa SAMKissa tehtävissä hankkeissa tarvittavat eettiset ennakkolausunnot. On tarpeen selvittää sen nykytilanne ja tavoitteet.

Tutkimuksen johtoryhmä käsittelee hankkeiden vaikuttavuutta kahdesti vuodessa. Vaikuttavuuden seurannassa keskitytään tarkastelemaan erityisesti ulkoisen rahoituksen määrää, tutkimushenkilöstön määrää, julkaisujen määrää (open access, kansainväliset vertaisarvioidut ja muut), aloitettuja ja valmistuneita opinnäytetöitä sekä harjoittelijoiden määrää. Näistä voidaan kehittää vastuullisuuden mittareita ottamalla kestävän kehityksen teemat osaksi vaikuttavuuden seurantaa.

6.2 Tutkimustoiminnan sisäisten kestävyysmittareiden arviointi ja riskienhallinta

Tutkimuksen vuosikello määrittelee muun muassa tulosten mittaristotietojen keruun ja vaikuttavuuden ja laadun arvioinnin. Siihen sisältyvät mittaritulokset, auditointien tulokset, prosessien toimivuus, CoARA-toimenpiteet sekä *Kohti 4 % tutkimuskorkeakoulua* -toimenpiteet. Mittaristo ei kata kokonaiskestävyyttä, mutta *Sidonta*-taulukossa on hankkeiden rahoitukseen liittyvät tiedot. Tutkimushankkeiden toteutusta ohjaavat SAMKin sisäiset ohjeistukset, kuten hankintaohje ja matkustusohje. Perehdytykseen on sisällytetty kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teemat.

Selvitettäväksi jää tutkimustoiminnan kestävän kehityksen periaatteiden toteutuminen kaikilla toiminnan osa-alueilla, mukaan lukien sisäisten kestävyysvaikutusten arviointi ja riskienhallinta jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa. Käyttöön otetaan työkalut, joilla hankkeiden riskit ja vaikutukset tunnistetaan. Vastuullisuusnäkökulma otetaan huomioon myös projektipäällikkökoulutuksessa.

6.3 Vaikutukset ja yhteydenpito sidosryhmiin

SAMK on tärkeä aluekehittäjä. Yhteys maakunnallisiin, alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin sidosryhmiin on oleellinen osa tutkimustoimintaa ja sen vaikuttavuutta.

Tutkimustoiminnassa sidosryhmät ovat hankkeiden kohderyhmiä, osatoteuttajia, hyödynsääjiä (suoraan tai välillisesti) tai rahoittajia. SAMKin tutkimuskeskukset, tutkimuspäälliköt, projektipäälliköt, tutkimushenkilöstö, kumppanuuspäällikkö sekä tutkimuksen vararehtori tekevät yhteistyötä sidosryhmien kanssa suoraan koko projektin elinkaaren ajan.

SAMKin sidosryhmät, rahoittajat ja omistajat vaativat tutkimustoiminnalta vastuullisuutta sekä eri tasoisiin kestävyystavoitteisiin vastaamista. SAMK on osa laajempaa kunnallista ja maakunnallista julkisten toimijoiden verkostoa, jotka toteuttavat tutkimustoiminnan kautta maakuntaohjelmien ja -strategioiden sekä kunnallisten ilmasto-ohjelmien toimenpiteitä ja tavoitteita. SAMKin strategia ohjaa myös tutkimustyötä. SAMKin kumppanuussopimukset ja neuvottelukunnat tuovat osaltaan toiveita ja sisältöjä tutkimustoimintaan.

SAMKin tärkeimmät tutkimustoiminnan sidosryhmät ovat

- yritykset, yhteisöt ja hyvinvointialue,
- maakuntatasolla Satakuntaliitto, Satakunnan kaupungit ja kunnat, ELY-keskus, Satakunnan ja Rauman kauppakamarit, Satakunnan Yrittäjät ja sen paikallisyhdistykset,
- valtakunnallisella tasolla opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), Centria-SeAMK-SAMK-yhteistyö, Länsirannikon korkeakouluyhteistyö, Åbo Akademi Doctoral School, muu korkeakouluyhteistyö ja toisen asteen ammattiopistoyhteistyö, ammatilliset järjestöt ja toimijat sekä valtakunnalliset organisaatiot ja
- kansainvälisellä tasolla Diverse University Alliance, CERN, Hanse Parliament ja West Finland European Office (WFEO).

Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteys työelämään ja yrityksiin on tiivis ja laaja-alainen. SAMK edistää kestävää ja vastuullista aluekehitystä ja on mukana monialaisissa verkostoissa.

7 Lopuksi

Vuosi 2024 toi mukanaan paljon uutta vastuullisuuden ja kestävän kehityksen saralla. Kehitimme toimintaamme monipuolisesti ja astuimme rohkeasti uusien mahdollisuuksien äärelle. Tämä luo vahvan pohjan jatkaa matkaa kohti entistäkin kestävämpää tulevaisuutta. Emme ole vielä perillä, mutta suunta on oikea.

Sydämellinen kiitos koko henkilöstöllemme sekä vastuullisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen sitoutuneelle työryhmällemme arvokkaasta panoksesta!

